СЪЕЗД ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 73 (3301). | Сешанба, 12 апрель 1966 йил. | Баҳоси 2 тийин.

БУГУН — КОСМОНАВТИКА КУНИ

Фазони забт этган совет баҳодирлари

КОММУНИЗМНИНГ ЯНГИ ҒАЛАБАЛАРИ САРИ

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXIII съезди ўз ишини тамомлади. Съезд — партиямиз ва мамлакатимиз тарихида, халқаро коммунистик ҳаракатда муҳим босқични бошлаб берган жуда катта аҳамиятга эга воқеадир. Съездда совет коммунистларининг ўн икки миллионлик армияси вакиллари билан бирга 86 та коммунистик ва ишчи партияларнинг, шунингдек жаҳондаги миллий демократик ва социалистик партияларнинг делегациялари қатнашди.

Съезд КПСС Марказий Комитетининг ўртоқ Л. И. Брежнев қилган Ҳисобот докладини тинглаб ва муҳокама қилиб, Марказий Комитетнинг сиёсий йўлини ва амалий фаолиятини, шунингдек Ҳисобот докладида айтиб ўтилган таклифлар ва хулосаларни бутунича ва батамом маъқуллади. Съездда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1966—1970 йилларга мўлжалланган беш йиллик плани юзасидан Директивалар кўриб чиқилди ва тасдиқланди, бу Директивалар тўғрисида ўртоқ А. Н. Косигин доклад қилди. КПСС Уставига қисман ўзгартишлар киритилди. АҚШнинг Вьетнамдаги агрессияси хусусида Баёнот қабул қилинди. Партиянинг марказий органлари якдиллик билан сайланди.

XXIII съезд — партия сиёсий, иқтисодий, идеологик ва ташкилотчилик фаолиятининг энг муҳим масалаларини кўриб чиқди, совет халқининг қаҳрамонона меҳнатини якунлади, партиянинг яқин йилларга мўлжалланган сиёсий йўлини коллектив бўлиб ишлаб чиқди.

Съезд ички сиёсатимиз ва хўжалик фаолиятимизнинг навбатдаги беш йилга мўлжалланган асосий йўналишларини белгилаб берди. Партия мамлакатимизда коммунизм қуришда янги марраларга эришиш, бутун ижтимоий ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини кескин равишда ошириш, меҳнаткашларнинг моддий фаровонлигини тўхтовсиз ўстиришни, Ватанимизнинг мудофаа қобилиятини янада мустаҳкамлашни таъминлаш мақсадини олдимизга қўйди.

Съезд партиямиз ва давлатимизнинг ташқи сиёсат йўлини белгилаб берди. Совет ташқи сиёсати коммунизм қуриш учун энг қулай шарт-шароитни яратиб беришга, жаҳон социалистик системасининг қудратини мустаҳкамлашга ҳамда халқларнинг миллий ва социал озодлик учун курашини ҳар томонлама қўллаб-қувватлашга, тинчликни мустаҳкамлашга ва янги жаҳон урушининг олдини олишга, турли ижтимоий тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшашини таъминловчи ленинча принципларни барқарор қилишга қаратилган сиёсатдир.

Съезд қабул қилган қарорлар партиямизни ташкилий ва ғоявий — сиёсий жиҳатдан тағин ҳам кўпроқ мустаҳкамлаши, коммунистларнинг авангардлик ролини ва топширилган иш учун масъулиятини ошириши, партия ташкилотларининг омма билан алоқасини кенгайтириши ва мустаҳкамлаши, бутун коммунистик қурилиш жараёнига раҳбарликни яхшилаши лозим.

Партиянинг олий органи коммунизм учун кураш ишига катта ҳисса қўшди. У партиянинг монолит жипслигини, қарашларнинг тўла бирлигини, КПССнинг марксизм-ленинизмнинг улуғ байроғига ҳамиша содиқлигини намойиш қилди.

Партия съездининг делегатлари партия ва давлатнинг бутун ҳаётига жуда катта ижобий таъсир ўтказган КПСС Марказий Комитетининг 1964 йилги октябрь, ноябрь Пленумлари, 1965 йилги март ва сентябрь Пленумлари қарорларини якдиллик билан маъқулладилар, ишнинг ленинча, чинакам реалистик ва ишчанлик услубини барқарор қилишда бу қарорларнинг катта принципиал аҳамиятини қайд қилдилар. Ленинча услуб съезднинг ўзи учун ҳам характерли бўлди. Съезднинг бутун иши большевикча принципиаллик, юксак талабчанлик, ютуқлар ва камчиликларга сергаклик билан баҳо бериш, вазифаларни ҳал этишда ижодий йўл тутиш вазиятида ўтди. Съездда партиямизнинг революцион руҳи ва сиёсий етуклиги янги куч билан намоён бўлди.

XX—XXII съездлар белгилаб берган йўлга, КПСС Программасига асосланиб партия совет халқини коммунизм қуриш йўлидан оғишмай бошлаб борди. Докладларда ва делегатларнинг нутқларида жамиятимиз тараққиётининг ёрқин манзараси намоён бўлди. Экономика, фан ва маданият соҳасида, халқ турмуши даражасини кўтаришда улкан ютуқлар қўлга киритилди. Асосий капиталистик мамлакатлар билан иқтисодий мусобақада Ватанимизнинг позицияси кучайди. Совет жамиятининг асоси—ишчилар синфи билан колхозчи деҳқонлар иттифоқи, СССР халқлари дўстлиги, барча меҳнаткашларнинг партия теварагидаги жипслиги мустаҳкамланди.

Мана шуларнинг ҳаммаси партия сиёсатини бутун совет халқи тўла равишда қўллаб-қувватлаётганлигини, партия мамлакатимизни олиб бораётган йўл бирдан-бир тўғри ленинча йўл эканлигини кўрсатиб турибди.

XXIII съезд партия ва халққа коммунистик қурилиш йўлида янада олға боришнинг кенг истиқболларини очиб берди. Янги беш йиллик план коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш, мамлакатнинг иқтисодий ва мудофаа қудратини тағин ҳам кўпроқ мустаҳкамлаш учун курашда муҳим босқич бўлади.

Беш йилликнинг асосий иқтисодий вазифаси шундан иборатки, фан ва техниканинг муваффақиятларидан ҳар томонлама фойдаланиш, бутун ижтимоий ишлаб чиқаришни индустриал ривожлантириш, ижтимоий ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини ва меҳнат унумдорлигини ошириш асосида саноатни янада анча ўстириш, қишлоқ хўжалигини муттасил тез суръатлар билан ривожлантириш ва шу туфайли халқ турмушининг даражасини анча юксалтиришга, барча совет кишиларининг моддий ва маданий эҳтиёжларини тағин ҳам тўлиқ қондиришга эришиш таъминланиши лозим.

Беш йиллик планлари буюк ва кенг кўъламли планлардир. Барча моддий ишлаб чиқариш тармоқларининг жами маҳсулоти ҳар йил ўрта ҳисобда етти процентдан зиёдроқ кўпая беради. Саноат маҳсулотининг ҳажмини бир ярим баравар чамаси кўпайтириш мўлжаллаб қўйилди. Қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга биринчи даражада аҳамият берилади. Реал даромадлар аҳоли жон бошига ҳисоблаганда 1,3 баравар чамаси кўпаяди.

XXIII съезднинг янги беш йилликка доир Директиваларини партия чинакам чуқур илмий асосда ва аниқ ҳисоблаб ишлаб чиқди. Хўжаликни юритишнинг янги системасига ўтиш беш йиллик планни бажаришнинг энг муҳим шартларидан бири бўлади.

«Съезд партия, совет ва хўжалик ташкилотлари зиммасига, — дейилади КПСС Марказий Комитетининг Ҳисобот доклади юзасидан қабул қилинган Резолюцияда, — партия ишлаб чиққан ва тармоқларни марказлаштирилган тартибда бошқаришни иттифоқдош республикаларнинг ҳуқуқларини кенгайтириш билан қўшиб олиб боришни, хўжаликка раҳбарлик қилишда иқтисодий методларнинг ролини кучайтиришни, планлаштиришни тубдан яхшилашни, корхоналар коллективларининг хўжалик мустақиллигини ва ташаббускорлигини кенгайтиришни, уларнинг ўз фаолиятлари натижаларидан моддий манфаатдорлигини оширишни кўзда тутувчи иқтисодий сиёсат принципларини изчиллик билан ўтказиш вазифасини юклайди. Планлаштиришнинг ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системасини амалга ошириш — яқин йилларга мўлжалланган энг муҳим вазифаларнинг биридир».

Хўжалик ва маданий қурилишнинг мўлжалланган программасини амалга ошириш одамларимизнинг турмушини тағин эам яхшироқ, бадавлат, маданий қилиб қўяди, Совет Иттифоқининг халқаро обрўсини ва нуфузини тағин ҳам баланд кўтаради. Беш йиллик жаҳон социалистик системасини мустаҳкамлаш ишига хизмат қилади империализмга урилган янги зарба бўлади.

Съезд совет жамияти ҳаётида КПССнинг раҳбарлик роли ошиб бораётганлигини, унинг сафлари янада мустаҳкамланаётганлигини ёрқин ва ишончли тарзда кўрсатди. Партиямиз тағин ҳам кучли ва монолит бўлиб қолди, унинг омма билан алоқалари мустаҳкамланди. Партия совет халқини янги жамият қуриш йўлидан дадил олиб бормоқда, совет жамияти эришаётган ҳамма ғалабаларнинг жанговар илҳомчиси ва ташкилотчиси бўлмоқда.

(Давоми 2-бетда).

ҚАРДОШ ПАРТИЯЛАРНИНГ ВАКИЛЛАРИ ЎЗБЕКИСТОН МЕҲМОНЛАРИ

КПСС XXIII съезди ишида қатнашган чет эл қардош партиялари вакилларидан бир группасини Ўзбекистон пойтахти 11 апрелда хушнудлик билан кутиб олди.

Келган меҳмонлар орасида Ҳиндистон Компартияси Миллий кенгаши Марказий ижроия комитетининг аъзолари К. Ш. Шукла, И. Синха, С. Таммаредди, Ҳиндистон Компартияси Миллий кенгашининг аъзоси П. Т. Пануселар бор. Цейлон Компартияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси И. Р. Ариаратнам ҳам шу самолётда Тошкентга келди.

Аэродромда қардош партиялар делегацияларининг аъзоларини Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Р. Н. Нишонов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бўлим мудирлари Б. А. Абдураззоқов, М. М. Раҳмонқулов, С. Ш. Шермуҳамедов ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бошқа масъул ходимлари кутиб олдилар.

Ҳиндистон ва Цейлондан келган меҳмонлар Ўзбекистонда бир неча кун бўладилар. Улар экономика ва маданиятни ривожлантиришда Ўзбекистон эришган муваффақиятлар билан, республика партия ташкилотининг фаолияти билан танишадилар. (ЎзТАГ).

ЧИГИТНИ СИФАТЛИ ЭКАЙЛИК

30 ЦЕНТНЕР УЧУН

3-«Далварзин» совхозининг ўртоқ Омон Қўшмонов бошлиқ звеноси ўтган йили планда белгиланган 20 ўрнига 28 центнердан ҳосил олиб, пешқадам бўлган эди. Бу йил эса 30 центнер учун кураш кетаяпти.

Сўнгги картага чигит ташлаётган звено аъзолари биринчи парвариш учун ҳар тарафлама пухта тайёргарлик кўрмоқдалар. Ўқариқлар олинаяпти, жўяклар очилаяпти, етарли миқдорда чим тайёрлаб қўйилган. Пешқадамлар деҳқончиликнинг ҳар бир рисоласини ўз вақтида ўтказиш мўл ҳосил гарови эканлигини яхши тушунган ҳолда иш олиб бормоқдалар.

А. ЭГАМҚУЛОВ.

ТЕЗ ВА СОЗ

Мана, Янгийўл районидаги «Ленинград» колхозининг бепоён далалари. Барча звено ва бригадаларда меҳнат авжида. Универсаллар бетиним ғурилламоқда. Механизаторлар, ўз ишига пишиқ сеялкачилар экишни тез ва соз ўтказиш учун астойдил бел боғлаб курашмоқдалар. Бошидан пухта тайёргарлик кўрилганлигининг фойдаси тегаяпти. Уруғ кафтдек текис карталарнинг майин тупроғига тушяпти.

Амир Омонқулов, Харип Алиматов, Мамарайим Исҳоқов ўртоқлар бошлиқ бригада аъзолари ўтган йили ҳам баракали ҳосил кўтарган эдилар. Бу йил ҳам улар экишда пешқадамлик қилиб, намуна кўрсатиб ишламоқдалар.

СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1966—1970 йилларга мўлжалланган беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIII съездининг Директиваларидан руҳланган колхоз аъзолари ҳар гектар ердан 28 центнердан «оқ олтин» етиштириш мақсадида далаларда ана шундай ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар.

Т. ИМОМОВ,
Т. НУРҚУЗИЕВ.

СЎНГГИ ГЕКТАРЛАРГА

Ҳар бир колхоз ва совхозда чигитни тез ва сифатли экиш учун кураш қизғин тус олган. Пахтакорлар ва механизаторлар кечагина ўз ишини муваффақиятли тамомлаган партиямизнинг XXIII съезди қарорларидан ва Директивадан илҳомланиб, ер текислаш, уруғ тайёрлаш, экиш ишлари юзасидан берилган кундалик нормаларни ошириб адо этмоқдалар.

Ҳар куни илғор колхозлар ва совхозлардан чигит экиш топшириғи бажарилганлиги тўғрисида хушхабарлар келиб турибди. Бу соҳада пешқадам Оққўрғон райони пахтакорлари эришаётган муваффақият айниқса қувонарлидир. Райондаги Охунбобоев номли колхоз чигит экишни қисқа муддатда сифатли тугаллади. Чигит яхши ўғитланган, текисланган ерларга экилди. Ана шу жойларда чигит бир текис униб чиқмоқда. Колхознинг қир участкасидаги ўртоқ Маъмур Қосимов бошлиқ бригада ерларида кўмкўк қаторлар кўзга чалиниб қолди. Бригада аъзолари беш йилликнинг биринчи йилида ҳосилдорликни кескин ошириш учун курашиб ғўзанинг биринчи парваришини баҳор байрами — 1 Майгача ўтказишга қарор қилдилар.

Шунингдек, райондаги Киров номли, Войтенцев номли, Димитров номли колхозлар ва гигант хўжалик — «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхози пахтакорлари ҳам чигит экиб бўлганликлари тўғрисида ғалаба рапорти бердилар.

Район хўжаликларида чигитни квадрат-уялаб жойлаштириш юзасидан берилган топшириқ ҳам қониқарли бажарилмоқда. Ҳозиргача пландаги 10 минг 100 гектар ўрнига 9 минг 118 гектар ерга квадрат-уялаб чигит экилди.

Оққўрғонликлар бу йил ҳосилдорликни ўтган йиллардагига қараганда кескин ошириш, машъаллик шарафига муносиб бўлиш учун ҳаракат қилмоқдалар.

Бугун район пахта далаларида сўнгги гектар ерларга чигит экилмоқда. Ҳар бир хўжаликда чиғитни ўтган йилдагига қараганда эрта муддатларда экиб олиб ғўза парваришини барвақт бошлаш, ҳосилнинг тез етилиши учун барча тадбирлар кўрилмоқда.

БАРАКА УРУҒИ

Бепоён далаларда меҳнат қайнамоқда. Олиҳиммат деҳқонлар партиямизнинг XXIII съезди қарорларини амалга ошириш учун курашиб, зўр ғайрат-шижоат кўрсатиб ишламоқдалар, ўзаро социалистик мусобақани авж олдирмоқдалар. Сабзавоткорлар экиш-тикиш ишларини бошлаб юборганларига бирмунча вақт ўтди. Мана, эндиликда пахтакорлар ҳам енг шимариб ишга киришиб кетишди. Она-ер бағрига «оқ олтин»нинг барака уруғи тушмоқда.

Областимизнинг илғор пахтакорлари қатори Орджоникидзе районидаги Киров номли колхоз деҳқонлари ҳам етилган ерларга чигит экишни оби-тобида бошлаб юбордилар. Ҳозир хўжаликнинг кўпчилик бригада ва звеноларида танлаб чигит экиш кун сайин авж оляпти. Буни айниқса ўртоқ А. Абилов бошлиқ бригадада яққол кўриш мумкин.

— Ишларимиз тез юришиб кетяпти,—дейди бригадир ўртоқ Абилов, — ҳозирги ишнинг бориши деҳқонларимизни беҳад хурсанд қилмоқда. Бунинг боиси шундаки, биз бу кунларни орзиқиб кутдик, кеч куздан буён экиш мавсумига ҳартарафлама тайёргарлик кўрдик. Механизаторларимиз бутун қиш давомида ўз «пўлат от»ларини баҳорга шайладилар. Мана энди тракторларимиз, сеялкаларимиз бетиним ишлаб турибди. Маълумки, бу йил ёғингарчилик кам бўляпти. Биз ерда тўпланган намни тўла сақлаб қолиш, чигитни бехато ундириб олиш мақсадида барча пахта майдонларимизни ўз вақтида сифатли қилиб бороналаб қўйдик. Экаётган чигитимиз яхши сараланаяпти. Механизатор ва сеялкачиларимизнинг ғайрат билан ишлаётганликлари туфайли жуда қисқа вақт ичида 20 гектардан ортиқроқ еримизга сифатли қилиб чигит экиб олдик. Бундан буён экиш суръатини тобора жадаллаштиравера миз.

Колхознинг ўртоқ Рихсибой Нурматов бошлиқ бригадаси пахтакорлари ҳам чигит экиш ишларига пухта тайёргарлик билан киришиб кетдилар. Хўжаликнинг «оқ олтин» соҳибкорлари беш йилликнинг биринчи йилида юқори марраларни эгаллашга астойдил бел боғлаб, ҳамма ишларни шунга яраша ташкил этмоқдалар.

Суратларда: (чапда) колхознинг ўртоқ А. Абилов бошлиқ бригадаси даласида чигит экиш пайти. (Ўнгда) сеялкачи ўртоқ А. Қурбонов экиладиган чигитнинг сифатини текшириб кўряпти.

М. Тўйчиев фотолари.

БИЛДИРИШ

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Советининг VI сессиясини чақириш тўғрисида

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Советининг X чақириқ VI сессияси шу йил 15 апрелда эрталаб соат 11 да Ўзбекистон ССР Олий Советининг мажлислар залида очилади.

Шаҳар Совети ижроия комитети сессия кун тартибига қуйидаги масалани киритади:

Шаҳарда жамоат тартибини сақлашни кучайтириш тадбирлари тўғрисида.

Депутатлар 15 апрель куни ўша жойда эрталаб соат 10 дан рўйхатга олинадилар.

ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ.

КОММУНИЗМНИНГ ЯНГИ ҒАЛАБАЛАРИ САРИ

(Боши биринчи бетда)

Партия турмушининг ленинча нормалари, коллектив раҳбарлик принциплари съезд қарорларида ўз ифодасини топди ва янада ривожлантирилди. Съезд партиянинг ташкилий ва ғоявий-сиёсий фаолиятини янада такомиллаштириш борасида Марказий Комитет ишлаб чиққан чораларни, КПСС Уставига баъзи ўзгартишлар киритиш тўғрисидаги таклифларни маъқуллади.

Мамлакатимиздаги коммунистик қурилишнинг буюк ғалабалари олға борадиган йўлни ёрқин машъал бўлиб ёритиб турган марксизм-ленинизм таълимоти асосида қўлга киритилди. Марксизм-ленинизм назарияси ижодий ривожлантирилаётганлиги, бу назария ишчилар синфининг ва бутун меҳнаткашлар оммасининг революцион практикаси билан узвий равишда қўшилаётганлиги партиямизнинг бутун фаолияти учун характерлидир. Назарий иш, коммунистларни ва барча меҳнаткашларни ғоявий-сиёсий тарбиялаш партия фаолиятининг энг муҳим таркибий қисми эканлигини съезд яна бир марта уқтириб ўтди. XXIII съезднинг бутун иши революцион назарияни ижодий татбиқ қилиш ва ривожлантиришнинг, жаҳон миқёсида социализм ва коммунизм позицияларини мустаҳкамлаш учун курашнинг намунасидир.

Бизнинг партиямиз халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг таркибий қисми, шу ҳаракат отрядларидан биридир. КПСС ўзининг интернационал бурчини муқаддас билиб бажараётганлигини, қардош, коммунистик ва ишчи партиялар билан, ҳозирги замоннинг барча революцион кучлари билан пролетар бирдамлиги алоқаларини ҳормай-толмай ва изчиллик билан мустаҳкамлаётганлигини съезд яққол кўрсатди.

Коммунистик партия ва Совет давлати социалистик мамлакатларнинг қудратини ва жипслигини мустаҳкамлашга алоҳида аҳамият бермоқдалар. Кейинги йилларда Совет Иттифоқининг социалистик мамлакатлар билан муносабатлари кенгайди, тағин ҳам мустаҳкам ва самимий муносабатлар бўлиб қолди. Бундан буён ҳам КПСС барча социалистик мамлакатлардаги коммунистик ва ишчи партиялар билан ғоявий-сиёсий алоқаларни марксизм-ленинизм принциплари асосида ривожлантирабериш ва мустаҳкамлаш, социалистик ҳамдўстликнинг жипсланишига, унинг қудрати ва таъсири мустаҳкамланишига ҳар томонлама кўмаклашиш учун ҳамма чораларни кўраберади.

Жаҳон коммунистик ҳаракати ўз позицияларини тобора кўпроқ мустаҳкамламоқда. 88 та коммунистик партия ўз сафларида 50 миллионга яқин кишини бирлаштириб турибди. КПСС ҳаракатимизни жипслаштиришга кўмаклашишни барча коммунистларнинг бурчи деб ҳисоблайди. Съезд КПСС Марказий Комитетининг халқаро коммунистик ҳаракатдаги келишмовчиликларни марксизм — ленинизм принциплари асосида, 1957 йилги Декларация ва 1960 йилги Баёнот асосида бартараф қилишга қаратилган йўлини ва амалий тадбирларини маъқуллади.

Революцион кучларнинг жипслашишини халқаро вазият қатъий талаб қилмоқда. Империалистлар социалистик давлатларга қарши, социал тараққиёт йўлига тушиб олган барча мамлакатларга қарши қўпорувчилик ҳаракатларини кучайтирмоқда. Жаҳонда жандармлик ролини бажараётган Америка империализми ҳозирги замоннинг асосий реакцион кучидир. Унинг агрессив характери Вьетнам халқига қарши олиб борилаётган жиноятқорона урушда айниқса яққол кўринмоқда.

Партия ва ҳукумат. бутун совет халқи қаҳрамон Вьетнам халқининг адолатли озодлик курашини қизғин қувватламоқдалар, ўнга сиёсий, моддий ва маънавий мадад бермоқдалар. АҚШнинг Вьетнамдаги агрессияси тугатилсин, Америка қўшинлари Жанубий Вьетнамдан олиб чиқиб кетилсин, Вьетнам халқига ўзининг ички ишларини ўзи ҳал қилиш имконияти берилсин — КПСС нинг, бутун совет халқининг қатъий ва изчил позицияси мана шу.

Бизнинг партиямиз мустамлакачилик зулмига ва янги мустамлакачиликка қарши курашаётган халқларни қувватламоқда, миллий мустақилликка эришган мамлакатлар билан ҳар томонлама ҳамкорликни ривожлантирмоқда, империализмга қарши фронтни мустаҳкамлашга бутун чоралар билан кўмаклашмоқда.

Съезд КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукуматининг ташқи сиёсий фаолиятини тўла равишда маъқуллади. Империализмнинг агрессив кучлари халқаро кескинликни авж олдираётган, уруш манбаларини вужудга келтираётган шароитда бизнинг партиямиз совет халқининг хушёрлигини тинмай ошираберади, мамлакатнинг мудофаа қувватини мустаҳкамлайберади. Съезд ялпи тинчликни ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлашга қаратилган чоралар программасини «белгилаб берди. Бу программа фақат совет халқинингина эмас, шу билан барча антиимпериалистик, тинчликсевар кучларнинг ҳам манфаатларига жавоб беради.

Съезд сиёсий активлик ва меҳнат ғайрати ниҳоят даражада юксалган, унинг қарорларини партия ва халқ қизғин қўллаб-қувватлаётган тўлқинлантирувчи вазиятда ўтди. Съезд номига 90 мингдан кўпроқ табрикнома, мактуб ва меҳнат рапортлари келди. Ойнинг совет йўлдоши космосдан эшиттирган партия гимни «Интернационал» съезд кунларида ғалабаларимизнинг даракчиси бўлиб янгради.

Коммунистлар, барча совет кишилари XXIII съезд қарорини якдиллик билан маъқуллаб кутиб олдилар. Улар жонажон ленинчи партияни халқни коммунизм йўлидан дадил олға олиб бораётган жанговар ташкилотчи ва сиёсий йўлбошчи деб билмоқдалар.

Энди яна бирталай ва катта ишларни бажаришимиз керак. Съезд қўйган тарихий вазифаларни амалга оширмоқ учун бутун партия, бутун халқ жуда катта куч, ғайрат сарфлаши ва ижодий меҳнат қилиши зарур. Партия ташкилотларининг бурчи шуки, улар XXIII съезд қарорларини мамлакат меҳнаткашларига тушунтириб беришлари, бу қарорларнинг чуқур маъносини ва мазмунини ҳар бир совет кишисининг онгига сингдиришлари, совет халқининг бутун кучини шу қарорларни муваффақиятли бажаришга сафарбар қилишлари лозим.

Съезд барча коммунистлар, ишчилар, колхозчиларни, совет интеллигенциясини буюк саналарни — Улуғ Октябрь Социалистик революциясининг 50 йиллигини ва Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини — социалистик мусобақани, коммунистик меҳнат ҳаракатини кенг авж олдириш билан, коммунистик қурилишда янги муваффақиятлар билан, жаҳон социализмининг қудратини мустаҳкамлашга, халқаро революцион ҳаракатни зафарли ривожлантириш ишига мамлакатимизнинг муносиб ҳисса қўшиши билан нишонлашга чақирди.

Партия келажакка ишонч ва зўр умид билан қарайди. XXIII съезд партия ишлаб чиққан вазифалар ва планлар албатта амалга оширилишига, бизнинг мамлакатимиз коммунизм йўлида янги катта қадам қўйишига бўлган қатъий ишончни ифодалаб берди.

Марксизм-ленинизмнинг енгилмас байроғи остида, қаҳрамон Ленин партияси етакчилигида коммунизмнинг янги ғалабалари сари, олға!

(«ПРАВДА»нинг 10 апрелдаги бош мақоласи.

ЯНГИ РЕЖАЛАР, ЯНГИ МАРРАЛАР

Мусаффо апрель тонги. Тоғ ортидан олтин шуъла таралади. Асфальт кўчага ҳозиргина сепилган сув у ер бу ерда юпқа парда ҳосил қилган. Аллақаердан олма гулининг муаттар иси димоққа урилади. Кишилар дадил одимлаб, қаёққадир ошиқишади. Ниҳоят газета киоскаси олдида бир зум тўхташади. Киоскачининг қўли-қўлига тегмайди. Киоска ёнида навбат кутиб турганлар орасида эски танишим Пўлатжонни кўриб қолдим. Йўл-йўлакай гаплашиб кетдик.

— Ҳали ҳам конструкторлик бўлимида ишлаяпсизми, — сўрайман ундан.

— Ҳозир цехдаман дўстим, — дейди у камтарона, — чертёжга тикилиб ўтиргандан одамлар орасида бўлган маъқул экан биз ёшларга.

Гап орасида, унинг 6-цехга бошлиқ қилиб тайинлашганини, ўтган партия ҳисобот-сайлов йиғилишида завод партия комитети составига ҳам сайлашганини билиб олдим.

Ёш коммунист Пўлат Юсупов бошчилик қилаётган цех асосан пахта териш машиналари бункерини тайёрлайди. Цехни ўрта миёна завод билан тенглаштириш мумкин. Унда 350 га яқин ишчи, инженер-техник ходим ва хизматчи ишлайди.

Суҳбат партия XXIII съезди хусусига келганда Пўлатнинг чеҳрасида қувонч ва ғурур аломатлари сезилди.

— Бизнинг ишчиларимиз энди бутунлай бошқа одам, — дейди у фахр билан, — газетани ҳам, журнални ҳам биздан олдин ўқиб чиқишади. Уларнинг ҳар қайсисини бир пропагандист деяверинг. Партиямизнинг ғамхўрлигини яхши тушунишади. Съезд очилган ойда ҳар бир ишчи ўз нормасини 13 процент ортиғи билан бажарди. Иш ҳақи фондидан 2000 сўм иқтисод қилинди. Маҳсулот таннархи 1,5 процентга арзонлаштирилди. Булар партияга содиқлик, она-Ватанга муҳаббат рамзи, албатта.

Пўлат Юсупов билан хайрлашиб, 10-цехга йўл олдим. Бу салобати жиҳатидан ҳамма цехлардан устун. 2 уй бўйи келадиган пресслар 2—3 миллиметрли пўлат листларни қуймоқдек букиб юборади. Ана шу азм прессни қизил ва қора тугмачалар ёрдамида бошқараётган нозиккина қизларга қарасангиз, инсон билан техниканинг ҳамкорлигига ҳайрон қоласиз.

Коммунист Қумри Қўчқорова шу цехда диспетчер. Девкор пресслардан тортиб, шифт бўйлаб сурилиб юрувчи кранларгача унинг измида. Қумри опа ўзи тўғрисида бирор нима дегиси келмайди. «Гап билмайман» деб кулимсираб тураберади. Буни яхши билган завод партия комитетининг секретари С. Рудюк суҳбатга аралашди.

Қумри Қўчқорованинг заводга ишга келганига роппа-расо 25 йил бўлди. Ёшгина қизча эди. Иш ўрганди. Партия сафига қабул қилинди. Мана, икки конференциядан бери район партия комитетининг аъзолигига сайланяпти. Корхона хотин-қизлар советининг аъзоси. Актив жамоатчи. Цех нуқсонсиз маҳсулот ишлаб чиқариш учун курашяпти.

22-цехга кирганимизда конвейер тўхтаб турган эди. Цех касаба союз ташкилотининг раиси, йиғувчи слесарь Яков Иванович Рябов кўринди. Саломлашдик.

— Ўзингиз ўйланг, — дейди у, — Компартия съезди қарорларидан руҳланган коллективимиз бир ғайратига ўн ғайрат қўшиб ишласин-у арзимаган сабаблар билан конвейерни тўхтатиб бўладими? Ахир, сўзимиз билан ишимиз бир бўлсин-да. 700 та пахта териш машинаси ҳазил гапми. Ой бошида ишни ташлаб, яна штурмчиликка ўтиладими? Оддий ишчининг ишлаб чиқариш учун жон куйдириб гапиришни кишини тўлқинлантирарди.

Ўртоқ Рябов съезд материалларини шарҳлаб бундай деди:

Цехимизда ишлаётган кишиларнинг ярмидан кўпроғи комсомол-ёшлар, уларнинг деярли ҳаммаси ўқишади. Дам олиш кунининг кўпайиши уларга жуда қулай. Хотин-қизларимиз ҳам партия-ҳукуматимизнинг бу ғамхўрлигидан беҳад хурсандлар.

Республикамизнинг энг йирик корхоналаридан бири бўлган Тошкент қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводининг ишчилари айниқса, кўтаринки руҳ билан меҳнат қилишяпти. Завод партия, комсомол, касаба союз комитетлари яқинда ўз ишини якунлаган партиямиз съезди материалларини ишчилар ўртасида кенг муҳокама қилиш билан банд. Бу тарихий материаллар боб-ма-боб ўрганиляпти. Заводда қилинаётган ишлар съезд олдимизга қўйган мезон асосида ўлчанмоқда. Ҳамма ишда бўлганидек, бу масалада ҳам коммунистлар олдинги сафда.

Корхона съезд нафаси билан яшамоқда. Улар съезд шарафига социалистик мусобақани ҳам қизитиб юборишган. Йил охиригача «оқ олтин» соҳибкорларига 8000 дона пахта териш машинаси етказиб бериш ниятида улар. Янги беш йилликнинг дастлабки квартал плани ортиғи билан бажарилди. Беш йиллик ҳисобига 2 минг дона «зангори кема» колхоз-совхозларга жўнатилди.

— Корхонамиз рентабель ишлашга кўчди, — дейди завод партия комитетининг секретари ўртоқ С. Рудюк, — энди брак маҳсулот ишлаб чиқаришга ҳам батамом хотима берамиз.

Ш. ҚОСИМОВ.

КПСС XXIII съезди материаллари жойларда катта қизиқиш билан ўқиб-ўрганилмоқда. Суратда: Тошкентдаги Алишер Навоий номли Давлат кутубхонасида китобхонлар съезд материаллари билан танишмоқдалар.

М. Нуриддинов фотоси.

МЕБЕЛСОЗЛАР ҒАЙРАТИ

Тошкентдаги «Ватан» мебель фирмаси коллективи шу кунларда зўр ғайрат билан меҳнат қилмоқда. Мебелсозлар КПСС XXIII съезди очилиш арафасида янги беш йилликнинг дастлабки квартал топшириғини адо этишган эди. Қолган кунларда квартал планига қўшимча равишда 75 минг сўмликка яқин аъло сифатли мебеллар тайёрланди ва магазинларга чиқарилди.

Ҳозир мебелсозлар КПСС XXIII съезди белгилаган вазифаларни беками-кўст адо этиш мақсадида бир қатор ташкилий-техникавий тадбирларни амалга оширмоқдилар. Улар апрель ойи топшириғини ҳам барвақт адо этиш ва қўшимча минглаб сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришга бел боғлаганлар. Бу уларнинг съезд қарорларини бажаришда ташлаган дастлабки одимлари бўлади.

ТЕХНИК КАДРЛАР САФИ КЕНГАЯДИ

Яқинда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети умумий таълим мактабларини битирувчи ёшларни ўқитиш ва халқ хўжалигига ишга жойлаштиришни кенгайтириш тадбирлари тўғрисида муҳим қарор қабул қилдилар. Мазкур қарор мутахассис кадрлар тайёрлашни тағин ҳам кўпайтириш имконини беради. Бу мутахассис кадрларнинг асосий кўпчилиги техникумлар орқали тайёрланади. Шу сабабли республикамизда бир неча янги техникумлар очиш лозим деб топилди.

Мухбиримиз шу қарор муносабати билан Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги ҳамда Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлигида бўлди Янгидан ташкил қилинаётган техникимларнинг вазифалари хусусида суҳбатлашди.

— Партия ва ҳукуматимиз «Ёшлар — халқ хўжалигига!» деб даъват этмоқда, — дейди Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги ўрта махсус билим юртлари бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Ф. Ҳамидов.— Бу табиий. Чунки, мутахассис кадрларга бўлган талаб йилдан-йилга ортиб бормоқда. Айниқса, саноат ва қишлоқ хўжалигида техник кадрларга бўлган эҳтиёж катта.

Кейинги йилларда партия ва ҳукуматимизнинг оқилона тадбирлари туфайли ўрта махсус таълим кенг ривожланди. Республикамизда янгидан бир неча техникум очилиши техник кадрларни янада кўплаб етиштириб чиқариш имконини беради.

Бекобод ҳақли равишда металлурглар шаҳри деб номланади. Бу ерда шу йил Бекобод индустриал техникуми очилади. Техникумда олтита группа бўлиб, бир неча ихтисослик бўйича мутахассис кадрлар тайёрлаб беради. Пўлат ишлаб чиқариш митахассислиги бўйича бу йил техникумга 30 йигит-қиз қабул қилинади. Бундан ташқари прокат ишлаб чиқариш ихтисослиги ҳам ўрганилади. Техникумда монтаж ишлари билан боғлиқ машғулотлар ҳам олиб борилади. Бунинг учун алоҳида бўлим ажратилади.

Озиқ-овқат саноати ҳам тез суръатлар билан ривожланмоқда, — дейди ўртоқ Ф. Ҳамидов сўзида давом этиб. Янгийўл шаҳрида озиқ-овқат техникумининг очилиши кадрларга бўлган эҳтиёжни қондиришда муҳим роль ўйнайди. Бу йил техникумнинг биринчи курсларида 120 студент таълим олади. Бу ерда машғулотлар асосан тўртта мутахассислик бўйича олиб борилади. Ёшлар ўсимликлар ёғи технологияси, консервалаш технологияси каби ихтисосликларни ҳам эгаллайдилар.

— Бу ерда мен қишлоқ хўжалиги учун янги ихтисосли кадрлар тайёрлаб берадиган бўлажак техникумлар тўғрисида гапирмоқчиман, — дейди Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалиги министрлиги Ўқув юртлари бошқармасининг бошлиғи ўртоқ М. Эшонов.— Ўзингизга маълумки, Оржоникидзе районида Шредер номидаги боғдорчилик-узумчилик ва виночилик илмий-текшириш институти ҳузурида сабзавоткорларнинг бир йиллик мактаби ишлаб келган эди. Шу мутахассисликни пухта эгаллаб олган кадрлар сонини кўпайтириш мақсадида бу мактаб мевачилик-сабзавотчилик техникумига айлантирилади.

Бўка ва Шеробод районларида қишлоқ хўжалигини механизациялаш техникумлари очишга қарор қилинди. Фақат Бўка районидаги техникум бу йил ўз бағрига 120 студентни қабул қилади. Янги билим юрти ҳашаматли бинога жойлашади. Бу ерда студентлар билан машғулотлар олиб бориш учун ҳамма имкониятлар муҳайё қилинади.

Яна бир янгилик ҳақида гапириб ўтмоқчиман. 1 сентябрдан бошлаб Тошкентда паррандачилик техникуми иш бошлайди. Унда 150 йигит-қиз таълим олади.

Шундай қилиб, республикамиз эндиликда ўзининг 115 та техникумига эга бўлади.

СОЦИАЛИСТИК МЕҲНАТ ҚАҲРАМОНЛАРИ

МЕТАЛЛУРГИЯМИЗ ФАҲРИ

Асад теварак-атрофга боқади-ю, ҳайрон бўлади. Қани завод? Ҳаккам-дуккам тикилган капалардан бўлак ҳеч нарса йўқ. Нарироқда биттагина экскаватор тириллаяпти. Траншеялар ичида одамлар кўринади. Улар замбилларда шағал ташиб бетон қуйишмоқда. Фарҳод тоғи этакларидан эсаётган совуқ шамол киши баданини жунжутса ҳам бу изғиринга ҳеч ким парво қилмаяпти. Асаднинг уларга ҳаваси келиб меҳри товланди.

— Мана шу сизлар ишлайдиган завод бўлади, — жилмайди прораб. — Аввал қурамиз, сўнг ўзимиз ишлаймиз.

Эртасиданоқ Асад ҳам бинокорлар сафига қўшилди. Саҳарлаб туриб қурилишга томон йўл оладиган бўлди. Дастлаб бироз қовушолмай юрди. Она юрти Бухорони соғинди, ёш қалби волидасини иссиқ бағрини қўмсади. Нима қилсин, уруш кетаяпти ахир. Акалар, оталар фронтга жўнамаганда у муштдек боши билан ўқишни вақтинча тўхтатиб ишлашга келармиди. Ўша жанг майдонида жон олиб-жон бераётганларнинг ўрнини босиш керак эди. Уларнинг йўқлигини билдирмай тезроқ заводни ишга тушириш ғамини ейиш лозим.

Кўп ўтмади. Ёш Асад ғишт теришни ҳам, ёғоч ишлашни ҳам ўрганиб олди. Дастлабки цехлар пойдеворига ўзи биринчи ғиштни қўйди. Корпусларни кўтарди. Шу кезлар қурилишда ўзини кўрсатган бинокорларнинг бир группасини Уралга, пўлат қуйиш касбини ўрганиб келишга юборадиган бўлишди. Асадни ҳам ўқишга таклиф этишди. Тўғри-да, цехлар битган билан уларда ишни ҳеч ким юргизолмаса ҳам бўлмайди-да. Йўқ демади. Жон деб уралик металлурглар таълимини олишга жўнади.

У ердан пўлат қуювчи бўлиб қайтди. Келганида мартен печи дастлабки эритмани беришга тайёр эди. Дарҳол ишга киришишди. Ўша кунларни у ҳеч ёдидан чиқармайди. 1944 йил 4 март тунги соат 12 да мартен печига темир парчалари ташлана бошланди. Платформада келтирилган темир-терсакларнинг йириклари қўлда, майдалари эса белда печь ичига отилди. Ҳозиргидек кўтарма ва электр кранлари, завалка машиналари қаёқда дейсиз ўша кезлари. Ҳамманинг қалби ҳаяжонда. Бинокорлар ҳам, Уралга бориб ўқиб келган қалдирғоч металлурглар ҳам гўё катта синов олдида тургандек ҳис этишарди ўзларини. Асад гоҳ мисдек қизиган печга боқади, гоҳ завод бош инженери Алексей Мироненко чеҳрасига. Кепкасига қўндирилган қора кўзойнак орқасидан симобдек эриётган пўлат дарёсига ҳам кўз қирини ташлаб қўяди. Қизиқмай бўладими ахир, биринчи ўзбек пўлати эритилаяпти бугун.

Пўлат тўла етилди. Бош инженернинг ишораси билан ковуш тарнов нишобига тўғриланди. Печь оғзи очилди. Биринчи ўзбек пўлати цех узра ёрқин яллиғ сочиб ковуш томон шопирилиб туша бошлади. Олим Мирзаев, Аҳмед Атауллин, Асад Эргашев бир-бирларини маҳкам қучиб қутлашди. Чеҳралари қуёшдек ёришиб кетди уларнинг. Диллари равшан тортди.

Суратда: Асад ЭРГАШЕВ.

Асад бундай ўйлаб қараса, ўша кунларга ҳозир 22 йил бўлибди. 22 йил ичида яна қанчадан-қанча ўзгаришлар бўлмади дейсиз бу ерда. Завод Асаднинг кўзи олдида ўсди, юксалди, кучга тўлди. Номи Иттифоқимизга машҳур бўлди. Ҳафиз Ғаниев, Саид Нуриддинов каби Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари, Қурбонали Тошматов, Баннон Мирзаматов каби Ленин орденлилар пайдо бўлди. Улар корхона шонига-шон, шуҳратига-шуҳрат қўшдилар. Корхона энди 1958 йилга нисбатан 50 процент кўп маҳсулот ишлаб чиқармоқда. Шу давр ичида пўлат қуйиш 33, прокат чиқариш 56 процент ўсди. Мана беш йилдирки завод рентабель хўжаликка айланган.

Ҳозир-чи? Ҳозир Асаднинг дўстлари пўлат қуйиш циклини тобора қисқартириш ғамини емоқдалар. Пўлатни узлуксиз қуйиш установкасининг бир меёрда ишлаши таъминланмоқда. Ўтган йили мартен цехида 3-завалка машинаси ўрнатилган эди. Бу тадбир печга шихта ташиш вақтини қисқартириб, пўлат эритиш ва қуйиш жараёнларини тезлаштирмоқда.

Асад шу хаёллар билан цех ичидан бир зумга ҳовлига чиққан эди, кўзи цех бошлиғи Рихсибой Юсупов билан завод партия комитетининг секретари Эркин Валиевга тушди. Улар гулзор олдига қўйилган скамейкада ўтириб газетадан алланимани қизиқиб ўқишаётган эди.

— Ия, ана ўзлари ҳам чиқиб қолдилар, — деди Рихсибой Юсупов ўрнидан туриб. Партком секретари ҳам жойидан кўзғолди.

Асаднинг юраги шиғ этиб кетди.

— Янги гапдан хабарингиз борми, Асад ака?

— Бор. Партия XXIII съезди шарафига олган социалистик мажбуриятимизни бажарибмиз. Уч ой ичида қўшимча минглаб тонна пўлат ва прокат тайёрлабмиз. Шуми янги гап?!

— Бригадангиз ўз мажбуриятини икки марта ортиғи билан бажарганини айтмадингиз-ку, — деди Э. Валиев, сўнг жиддий оҳангда сўради. — Бугунги газеталарни ўқидингизми?

— Киоска ҳали очилмаган экан келаётганимда...

— Қаҳрамон бўлганингизни биласизми!

— Қаҳрамон?!

Шу гапнинг устига тушликка ишчилар чиқиб қолишди. Баҳри Алиев, Эргаш Ҳасанов, Иномжон Расулев ва бошқа бригададошлар Асад Эргашевни ўртага олиб кимдир қўлларини қисди, кимдир маҳкам қучоқлаб юзларидан ўпди. Учинчи қаҳрамон заводда мана шундай туғилди. Бир пайтлар оддий пўлат қуювчи бўлган Асад мана бугун Ҳафиз Ғаниев, Саид Нуриддинов каби Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, коммунистик меҳнат бригадасининг бошлиғи.

Ҳаяжонли дамлар бир зум Асадни довдиратиб қўйди. Дўстларига нима дейишини билмайди. Газетада СССР Олий Советининг фармони эълон қилинган экан. Ундан ўз фамилиясини қайта-қайта ўқиди-ю, кўзларига ишонмади. Йўқ, ишонди. Севинч ёшларини артиб:

— Раҳмат! — деди.

Мана энди заводнинг уч-оғайни ботирлари, донгдор металлурглари бор. Улар барчани КПСС XXIII съезди белгилаган марраларни забт этишга бошламоқдалар. Қаҳрамонлар сафи кенгая берсин, оловкорлар ғайратига ғайрат қўшилаберсин.

Ж. НОСИРОВ,
Бекободдаги В. И. Ленин номли Ўзбекистон металлургия заводи.

МАДАНИЙ ХИЗМАТНИ ЯХШИЛАЙЛИК

Ёшларнинг бўш вақтларини кўнгилли ва мазмунли ўтказишда маданий-оқартув муассасалари ходимларининг хизмати беҳиҳоя катта. Қишлоқ жойларда оммавий сайллар, тематик кечалар, ишлаб чиқариш илғорлари ва меҳнат ветеранлари билан учрашувлар, ижодий кечалар ўтказиш одат тусига кириб бормоқда. Клублар ҳордиқ чиқарадиган маданият ўчоғига айланмоқда. Ишчилар ва пахтакорлар бўш вақтларини клубларда ўтказадиган бўлиб қолишди. Ҳаваскорлар эса, ишдан кейин бу маданият ўчоғида бадиий хизмат кўрсатадилар. Шунингдек, бу ерда атеистик темаларда лекциялар, фан ва техника янгиликлари ҳақида суҳбатлар ҳам уюштириб турилади.

Маданий-оқартув муассасалари кўнгилли кечалар, қизиқарли суҳбатлар уюштиришга алоҳида эътибор бермоқдалар: «Фарзанд туғилди», «Биз коммунизмда яшаймиз», «Ватан мудофаасига кузатиш кечаси», «Комсомоллар тўйи» ва бошқа темаларда ўтаётган қизиқарли суҳбат ва кечалар одат тусига кириб қолмоқда.

Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел», Свердлов номли, Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозларининг клублари, Чирчиқдаги кимёгарлар саройи, Бекобод, Янгийўл шаҳар маданият уйлари бу соҳада намуна бўлаолади. Бу клуб ва маданият уйларида таниқли кишилар билан учрашувлар уюштириб турилади, илғорлар тажрибасини акс эттирувчи стендлар ташкил этилади.

Бироқ, ҳамма ерда ҳам ишни кўнгилдагидек деб бўлмайди. Ҳали ҳам эртаю-кеч қулфлоғли турадиган ёки бошқа мақсадларда фойдаланаётган клублар ҳам йўқ эмас. Айрим жойлардаги клубларда эса, ҳафтасига бир-икки марта кинофильм кўрсатиш билан кифояланишмоқда. Бунга чидаб бўладими, ахир! Янгийўлдаги Ленин номли, Оққўрғондаги «Ленинград», «Ленинобод», Бекободдаги «Коммунизм», Ленин номли колхоз клубларининг иши мутлақо қониқарсиз.

Қишлоқлардаги кутубхоналар иши бир мунча жонланган бўлса ҳам, ҳамон китоб фонди ва китобхонлар сонини кўпайтиришга яхши эътибор берилмаяпти.

Яқинда область маданий-оқартув муассасалари ходимлари ўз кенгашларида бир йиллик ишга якун ясадилар ва янги вазифаларни белгилаб олдилар.

— Партиямиз XXIII съезди материаллари биз учун энг асосий дастур бўлиши керак, — деди докладчи область маданият бошқармаси бошлиғи ўртоқ И. Пидаев. Чунки, қишлоқларда аҳоли ўртасида партия ва ҳукуматимиз қарорларини пропаганда қилишда маданий-оқартув ходимларининг ҳиссаси катта.

Кенгашда область партия комитетининг секретари ўртоқ Х. Р. Мусахонова қатнашди ва нутқ сўзлади. Шунингдек, ўтган йили яхши ишлаган клублар ва муассасалар вимпеллар билан тақдирланди.

Кенгаш қатнашчилари маданий-оқартув ишларини янада яхшилаш юзасидан мажбурият қабул қилдилар.

СОВЕТ КОСМОНАВТЛАРИГА ШОН-ШАРАФЛАР!

КОСМОНАВТИКА КУНИГА

ЮЛДУЗЛАР САРИ ПАРВОЗ

РАКЕТА-КОСМИК СИСТЕМАЛАРНИНГ ЭНГ ЙИРИК КОНСТРУКТОРИ АКАДЕМИК С. П. КОРОЛЕВ БИЛАН БИР СУҲБАТ ТЎҒРИСИДАГИ ҲИКОЯ

Совет халқи Космонавтика кунини байрам қилмоқда, космосга биринчи бўлиб парвоз қилган Ю. А. Гагарин учганига беш йил тўлган кунни нишонламоқда. Шу кунларда одамлар совет олимларига, конструкторларига, шу жумладан яқинда вафот этган академик Сергей Павлович Королевга бўлган ўз ҳурматларини баён қилмоқдалар.

Биз журналистлар у билан неча марталаб учрашганмиз, кўп марталаб суҳбатлашганмиз, космик илмий экспериментларни тайёрлаш ва ўтказиш кунларида у қандай ишлаганлигини кўрганмиз. Тиниб-тинчимаган оптимист олим Королев космик фазога мен ўзим ҳам учиб чиқишим мумкин бўлган кун келади, деб умидвор эди.

Сергей Павлович Королев билан ўтказилган бу суҳбат икки соатдан кўпроқ давом қилди ва шу суҳбатда космонавтиканинг ривожланиши, камол топиши, унинг истиқболларига доир кўпгина масалалар ҳақида гаплашилди.

Мана, ўша суҳбатнинг бироз қисқартирилган мазмуни:

* * *

— Бизнинг бу суҳбатимиз кундалик дафтарингизнинг навбатдаги саҳифасига ёзиб қўйилса керак? — сўради олим кўзи билан қиё қараб.

— Албатта. Ўз ҳақингизда бирор нима айтиб беришингизни илтимос қилардим, дедим мен.

— Шуни унутмангки, ракеталарни учирувчи аппаратларни, космик кемалар яратиш, космонавтларни тайёрлаш соҳасида қилинган, қилинаётган ва қилинажак ишларнинг ҳаммаси олимлар, конструкторлар, чинакам талант соҳиби бўлган кишилардан иборат катта группа, бутун-бутун коллективлар сарфлаган куч ва ғайрати натижасидир. Буни ҳамиша эсда тутишингизни ўтинаман.

— Хўп.

— Халқимиз, партиямиз тарбиялаб етиштирган жуда кўп ўнлаб кишилар ҳақида, жуда кўп ўнлаб олимлар тўғрисида гапириб бериш керак, — деди қатъият ва талабчанлик билан олим.

— Эҳтимол, гапни ўзингиздан бошлашга ижозат берарсиз? — илтимос қилдим умидвор бўлиб.

Илтимосим қондирилармикан, деб узоқ телмуриб турдим. Ўзим ҳижолат тортмоқда эдим, чунки, олимнинг шу қадар қимматли вақтини олаётганлигимни тушунардим. Катта ёзув столи ёнидаги столчада турган телефон пультида чироқчалар дамба-дам милтиллаб ва ўчиб турарди.

— Қани бўлмаса, тик турабермай ўтирайлик, — деди Сергей Павлович менга кулиб турган кўзлари билан қараб. — Менинг ҳаётимда сақланиб қолган ёрқин хотиралардан бири, у ҳам бўлса, Константин Эдуардович Циолковский билан бўлган учрашувдир... — деб гап бошлади у.

...1929 йил эди. Ўша вақтда мен 24 ёшлар чамасидаги ўспирин эдим. У маҳалларда биз дўстларимиз билан самолётсозлик ишига кўп қизиқар эдик, ўзимизнинг кичикроқ конструкцияларимизни ҳам ясамоқда эдик. Ундан олдинги йилларда аҳамиятли фактлар кўп бўлган эди. Бу фактлар менинг хотирамда абадий сақланиб қолган. Яқин ўтмишга бир назар солайлик. 1924 йилда Н. Е. Жуковский номидаги ҳарбий ҳаво флоти академиясининг, ҳозир космонавтлар ўқиб турган академиянинг тингловчиларидан бир группаси планеталараро алоқалар секциясини ташкил этган эди. Космосга кўтарилишга имкон берадиган аппарат тариқасида ракеталардан фойдаланиш тўғрисида Циолковский айтган идеялар тарафдорларини бирлаштирмоқ учун бу биринчи уриниш бўлган эди.

— Чамамда, мен сизга керагидан кўра ҳам ортиқроқ нарсани айтиб бердим шекилли, — деди табассум билан олим. — Аммо сизнинг саволингизга жавоб бермасдан ўтиб бўлмайдиганга ўхшайди. Начора, жуда қисқа бўлса-да, гапиришга тўғри келади, — деб давом этди Сергей Павлович, — мен Украинада 1906 йилда муаллим оиласида туғилганман. Отам ўлгач, мени муаллима ойим ва инженер ўгай отам тарбиялаб ўстиришди. Ойим ҳозир ҳаёт, пенсия олади. Болалигимда ўрта умумий таълим олишга муваффақ бўлолмадим — шароит йўқ эди. Икки йиллик профессионал бинокорлик мактабини тамомладим. Дурадгор бўлиб ишладим. Томларга черепица ёпар эдим. Кейинроқ бориб, заводга кириб станокда ишладим. Менинг меҳнат стажим 16 ёшимда бошланган. Олий маълумот олишни орзу қилар эдим. Орзум ушалди...

Олимнинг Бауман номидаги олий техника билим юртида ўқиган йиллари тўғрисида, ажойиб педагоглар ҳақида, планеталараро алоқалар жамияти борлигини биринчи марта мана шу ерда ўқиб юрган вақтида билганлигини, космосни ўзлаштириш ташаббусчиларининг лекцияларини тинглаганлиги тўғрисидаги ҳикоясини қизиқиб тингладим. У заводда ишлаб туриб ўқишга мажбур бўлганлигини ҳам гапирди.

— Сиз қаерда ишлар эдингиз?

— Асосан мен ўша вақтда ҳали ёш бўлган авиация саноатининг корхоналарида ишлаганман. Назария билан практика, практика билан назария — булар жуда фойдали. 1930 йилда ўқув юртини тамомладим. Энди ўзим танлаган касб билан шуғулланишим ва учар аппаратларнинг янги турларини яратиш орзусини амалга оширишим керак эди.

— Агар мумкин бўлса, диплом ишингизнинг темасини айтиб берсангиз?

— Бу асло сир эмас. Диплом ишимни ёқлаётганимда аппарат бемалол учадиган бўлиб қолган эди.

— Қандай қилиб?

— Ҳа, бемалол учмоқда эди. Мен енгил моторли икки ўринли самолет ясаб, уни қурган эдим. Менинг диплом ишимга ажойиб авиа конструктор Андрей Николаевич Туполев раҳбарлик қилганлигини ҳам айтиб ўтишим керак. Бу нарса сизни қизиқтирса керак, албатта.

Сергей Павловичнинг гапидан маълум бўлишича, 1932 йилда Осоавиахим Марказий Совети реактив ҳаракатни ўрганиш билан шуғулланувчи Москва ишлаб чиқариш группасини тузган эди. Унчалик катта бўлмаган шу коллективга ёш инженер Королевнинг ўзи раҳбарлик қила бошлади. Таниқли инженер Ф. А. Цандер ҳам шу коллективда қизғин ишлаб, унинг бригадаларидан бирига раҳбарлик қилиб турган.

— Тез орада бизнинг тадқиқотларимизнинг муваффақиятли натижалари маълум бўлиб қолди, — деб давом қилди Сергей Павлович. — Бу натижаларни олимлар жамоатчилиги кўриб маъқуллади. Ҳали айтиб ўтганимдек 1933 йилнинг охирида реактив илмий тадқиқот институтида ишлай бошладим. Мени директорнинг илмий қисм бўйича ўринбосари қилиб тайинлашди, сўнгра эса, мен конструкторлик бўлимларидан бирининг раҳбари бўлдим. Бу бўлим янги ракеталар конструкциясини яратмоқда эди. Мен шу бўлимда мароқли эксперимент ишлари олиб бордим. Константин Эдуардовичдан бевосита маслаҳат олиб туриш, афсуски, бизга насиб бўлмади. 1934 йилда унинг касали тобора кучаяверди. 1935 йилда у вафот этди. Жаҳон энг буюк олимдан жудо бўлди.

— Сиз аэромеханика факультетини тамомлаган экансиз. Демак сиз самолётларнинг дипломли конструктори экансиз-да?

— Ҳа, сизга бир нарсани айтишни унутибман. 1930 йилда мен учувчилар мактабини тамомлаганман. Шундай қилиб менинг яна бир касбим бор — учувчиликни ҳам ўрганганман.

— Кўп учган бўлсангиз керак?

— Анчагина учганман, ҳаттоки синовчи учувчи ҳам бўлганман. Ўзим констурктор бўлганим учун бундай учишлар менга жуда кўп нарса берди. Машинани учириб синаёттан учувчининг шу машина тўғрисидаги докладини эшитиш бошқа-ю, ўзинг самолётни учириб, инженер сифатида унинг яхши ва ёмон жиҳатларига баҳо беришинг бошқа.

— Илмий ишларингиз ва конструкцияларингиз тўғрисида гапириб берсангиз?

— Буни гапириб бериш учун жуда кўп вақт кетади, — деди суҳбатдошим. — Бир қанча турли асарлар ёзганман. Буларнинг ҳаммаси ракета техникаси проблемаларига бағишланган. Лекин менинг асосий ишим ҳамиша турли ракета конструкцияларини ишлаб чиқиш, амалга ошириш ва уларни учиш шароитида синаб кўриб, такомиллаштиришдан иборат. Кичик ракеталардан тортиб то космик кемаларгача шуғулланаман. Бошқасини айтиб ўтирмасам ҳам бўлади, — деди олим бу тўғридаги муҳокамага чек қўйиб. — Космонавтларнинг учишларини, ерга қўнишларини ўзингиз ҳам кўргансиз. Буларни такрорлаб ўтиришнинг ҳожати бормикан, биз нималарга интилаётганлигимизни лоақал умумий тарзда бўлса ҳам гапириб ўтсак яхшироқ бўлмасмикан?

— Жуда яхши бўларди.

— Космик кемалар коинот ичкариси томон тобора узоқларга учаверади. Биз сирли осмоний жисмлар сатҳига оёқ қўйиб, уларнинг табиатини билмоқ, оқибат натижада атрофимиздаги коинотни ва ўзимиз яшаб турган ернинг ўзини ҳам яхшироқ билмоқ учун қуёш системасининг планеталарига етиб боришни орзу қилмоқдамиз. Қуёш атрофидаги фазонинг ҳаммасига одамларни чиқариш тўғрисида Циолковский орзу қилган ниятни инсоният ахир бир кун рўёбга чиқаради. Одамни Ойга қўндириш ҳам энг биринчи вазифалардан бири бўлиб турибди. Бу ният қандай қилиб амалга оширилади, — буни ҳозирча узил-кесил айтиш қийин. Эҳтимолки, дастлаб ер атрофидаги орбитага космик станция чиқариб қўйилар ва бу станция космик кемалар учун мазгил бўлиб хизмат қилар. Бундай космик кемалар «Ер — орбитадаги станция — Ой», «Ой — орбитадаги станция — Ер» маршрути бўйлаб учиб юрарди. «Восток» кемасида саёҳат қилганларнинг ҳар бири айни вақтда ҳам пассажир, ҳам кема командири, ҳам тадқиқотчи олим бўлди. Ичига кўпроқ одам сиғадиган кемаларни космосда учириш тўғрисидаги орзуни амалга оширишга яқинлашмоқдамиз. Бундай кемаларда бир неча киши айни бир вақтда яшаши ва ишлаши мумкин. Кема командири ва олимлардан иборат экипажлар ҳозир мана шундай учишларга ҳозирланмоқда.

— Космосни ўзлаштириш инсониятга қандай амалий фойда беради?

— Берадиган фойдаси кўп. Аввало, космик кемалар жуда яхши транспорт воситаси бўлиб қолади. Москвадан Нью-Йоркача бўлган йўлни парвоз қилиш ва қўниш учун кетган вақтни ҳам қўшиб ҳисоблаганда бундай кемалар 11 соатда эмас, атиги бир ярим-икки соатда босиб ўтади. Бундай космик кемаларда почта, яъни хатлар, посилкалар ва ҳатто юклар ташиш мумкин бўлиб қолади.

— Одамлар қатнаса ҳам бўладими?

— Албатта, одамлар ҳам қатнайди.

— Вазнсизликчи?

— Бу — энг муҳим проблемаларнинг бири. Космосда учишга доир ҳамма масалаларнинг ҳал қилиниши мана шу проблеманинг муваффақиятли ечилишига боғлиқ. Вазнсизликнинг одам организмига таъсири ҳали тўла ўрганилгани йўқ. Лекин биз эҳтимолки, космик кеманинг ичида муваққат «сунъий оғирлик» вужудга келтиришимиз мумкин бўлиб қолар. Эҳтимолки, бу чора бизга кўп нарса берса керак.

— Кечирасиз, бир нарсани аниқлаб олмоқчиман. Сиз Ойга қўниш ҳақида гапирдингиз. Ўтказилмоқчи бўлган бу экспериментнинг қандай илмий аҳамияти бор?

— Аввало, Ойга махсус автомат лабораториялар чиқарилади. Ойга одамни чиқазиш билан боғлиқ турли техникавий масалаларни ҳал қилмоқ учун шу табиий йўлдошимиз тўғрисида мумкин қадар кўпроқ нарсаларни билиб олишимиз лозим. Бу тўғрида кўп гапирилди: Ой Қуёш системаси планеталарини тадқиқ қилиш учун ўрталиқдаги старт майдончаси бўлиб қолиши керак. Ойда техника, ёнилғининг зарур запасларини, хуллас, масалан, Марсга учишни пухта тайёрламоқ учун зарур бўлган нарсаларнинг ҳаммасини тўплаб қўйиш мумкин.

— Охирги савол. Сиз ўзингизнинг фан соҳасидаги мақсадларингизни қисқа қилиб айтиб беришингизни илтимос қилардим.

— Бундан 40 йил олдин мен ўзим қурган самолётларда учишни орзу қилардим. Шундан сўнг етти йил ўтгач, К. Э. Циолковский билан учрашганимдан кейин фақат ракеталар қуришга қарор қилдим. У билан учрашганимдан кейин мен ракеталар қуриб, ракеталарда учиш керак, деган фикрни ўзимга жазм қилиб олдим. Бутун ҳаётимни мана шу ишга бағишладим. Юлдузлар сари тобора баланд кўтарилайлик! — деган шиорни ўзимизга шиор қилиб олганмиз.

— Ўзингиз ёзган биринчи китобни менга кўрсата оласизми? — деб сўрадим.

— Кўрсатсам бўлади. — Олим ёнидаги хонага кириб, шкафдан бир китобчани олиб чиқди. Бу китоб бундан 30 йил муқаддам ёзилган эди.

— Сиз бу китобни Константин Эдуардовичга юборганмидингиз?

— Юборганман. Лекин адресимни кўрсатмаган эдим.

Ҳа, Циолковский: «Оқилона, мазмунли, фойдали китобча» деган сўзларни конструкторнинг худди мана шу китоби тўғрисида ёзган эди.

— Чўзилиб кетган суҳбатимизни тамомламасак, бўлмайдиганга ўхшайди, — деб таклиф қилди академик Королев. — Суҳбатни якунлаб, шуни айтмоқчиман: космосни ўзлаштиришда эришган натижаларимиз айрим кишиларнинг хизмати эмас, бутун халқнинг хизмати, партиямизнинг, Ленин партиясининг хизматидир.

* * *

Сергей Павлович Королев билан бўлган бу суҳбат 1963 йил 30 ноябрда ўтказилган эди. Бироқ, ўша вақтда у бу суҳбатни матбуотда эълон қилишга розилик бермаган эди. Сергей Павлович суҳбат текстини кўриб чиқиб, унинг биринчи саҳифасига бундай деб ёзган эди:

«Бу қўлёзма кутилмаган тарзда ўтказилган суҳбатимиз тўғрисида сизга эзгу хотира бўлиб қолаверсин. Шу сатрларни ўқиганимда, бирмунча ҳаяжонландим, чунки бўлиб ўтган кўп воқеалар эсимга тушди. С. Королев».

Шундан бери орада икки ярим йилча вақт ўтди. Ракета-космик системаларнинг конструктори билан яна бир неча марта учрашдим. Унутилмас ноябрь кунида олим айтган гапларнинг кўплари рўёбга чиқди. Кўп ўринли биринчи «Восход» кемаси яратилди ва учиш шароитида синаб кўрилди, шу кемада учган одам унинг ичидан космик фазога ҳам чиқди. «Луна-9» автомат станцияси Ой юзасига юмшоқ қўниб, Ой рельефининг нодир суратларини ерга юборди, «Луна-10» Ой атрофидаги орбитада учиб юрибди. Венера ва Марс яқинроқ бўлиб қолди. Икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ленин мукофоти лауреати Сергей Павлович Королевнинг қудратли таланти мана шу ишларнинг ва бошқа кўпгина ишларнинг ҳаммасида зўр куч билан намоён бўлди.

А. РОМАНОВ.

Калуга шаҳри космонавтика фанининг асосчиси К. Э. Циолковский ватанидир. Бу ерда олимнинг уй музейи ташкил қилинган, унга ҳайкал ўрнатилган. Суратда: космонавтлар П. И. Беляев ва А. А. Леонов Циалковский ҳайкали олдида.

О. Черединцев фотоси, (ТАСС фотохроникаси).

Суратда: космонавтлар Андриан Николаев, Юрий Гагарин ва Валерий Биковский ракета ҳаракати параметрларини аниқлаш бўйича машғулот ўтказмоқдалар.

О. Черединцев фотоси, (ТАСС фотохроникаси).

ЎШАЛ КУН

Аҳмад УСТИВОР

(Совет космик кемасининг парвози муносабати билан)

Фазодаги муваффақиятларимиз чет эл шоирларини ҳам илҳомлантирмоқда. Биз қуйида Эрон шоири Аҳмад Устивор шеърини босамиз.

Ул осмон авжига кўтарилган кун,
Менинг азиз бошим етди самога.
Шавқу завққа тўлиб, хаёл тулпорим
Миниб оёқ қўйдим арши аълога.
Осмоннинг жимжитлик поёнсизлиги
Тугаб, ёришгандек бўлди тонг шу он.
Само сирларидан парда очилди,
Асрор чодирига қўл урди Инсон.
Кўкда ўроқ-болға тамғали кема,
Янги замонанинг лойиқ жарчиси.
Поёнсиз фазода узоқдан-узоқ
Липиллаб кезади тонг хабарчиси.
Тунда ёниқ осмон юлдуз базмида
Беш қиррали юлдуз бўлди жилвагар.
Юлдузлар кўришиб кўтарди шовқин:
«Қадаминг муборак! Муборак сафар!»
Бу ёпиқ ўлка-ю бу пардали сир,
Бу нотаниш йўлни очди Советлар.
Илму фан бирла бу азмойишгоҳда
Жаҳонга янги нур сочди Советлар.
Совет одамидир биринчи галда
Осмонда энг азиз фазокор меҳмон.
Бу янги тартибнинг иши эмасми?
Одам заиф эмас, чиқди кўк томон.
Инсон зако қуши учавер баланд,
Ойнинг манглайига бўса эт инъом.
Сайёралар томон этавер парвоз,
Ердан салом етказ, мендам ҳам салом.

Ш. Шомуҳамедов таржимаси.

БУЮК ҚАҲРАМОНЛИК ЙИЛНОМАСИ

● 1961 йил 12 апрелда Совет Иттифоқида дунёда биринчи марта бортида одам бўлган «Восток» космик кемаси парвоз қилди. Космос дарбозасини биринчи бўлиб очган киши СССР граждани Ю. А. Гагарин бўлди. Унинг орбита бўйлаб учиши 108 минут давом этди.

● Шундан кейинги ўтган йилларда совет халқи космик фазони эгаллашда бир қатор ажойиб ғалабаларни қўлга киритди. Совет космонавтлари Г. С. Титов, А. Г. Николаев, П. Р. Попович, В. Ф. Биковский, биринчи аёл космонавт В. В. Терешковаларнинг индивидуал ва группа бўлиб кўп кун давомида муваффақиятли учишлари, космонавтлар В. М. Комаров, К. П. Феоктистов, Б. Б. Егоровларнинг кўп ўринли «Восход» космик кемасида қилган парвозлари космосни эгаллашда янги уфқларни очди.

● 1965 йил 18 мартда бутун дунё янги ажойиб экспериментнинг гувоҳи бўлди: космонавт учувчи П. И. Беляев ва космонавт-учувчи А. А. Леонов бошқарган «Восход-2» кемаси Москва вақти билан соат 10 да Ер атрофидаги орбитага чиқариб қўйилди. Орадан бир ярим соат ўтгач, мисли кўрилмаган жасорат рўй берди — совет кишиси, коммунист А. А. Леонов кема бортидан ташқарига қадам ташлаб, космик фазога чиқди.

● А. А. Леонов космик фазо шароитида 20 минут, шу жумладан 10 минут кемадан ташқарида бўлди. Мазкур вақт ичида у соатига 28 минг километр тезлик билан Қора денгиз соҳилидан Сахлингача бўлган масофани учиб ўтди.

● Космосни тадқиқ қилиш об-ҳаво маълумотларини тубдан яхшилаш, шунингдек радио ва телевизион эшиттиришларни бутун дунёга таратиш каби бир қатор муҳим амалий вазифаларни ҳал этиш имконини беради.

● Космик ракеталар, «Восход» типидаги йўлдошлар ва айниқса «Протон» йўлдошининг Ой томонга учирилиши натижасида Ой атрофига ва ҳатто Ойнинг ўзига инсон қадами етиши учун техник имкониятлар вужудга келди.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» материаллари изидан

„НЕГА СУРАТ БЎЛИБ ҚОЛДИ“

«...Зап зуволам ортиқ яратилганда, — дейди ўз-ўзича Л. Н. Гюнсбург, — қаерда ишламай ошиғим олчи. Мана, Салор дистанциясига бош йўл мастери бўлиб келганимга ҳам икки йил бўлиб қолди. Ишим ёмон эмас. Ишчиларга наряд, пул ёзадиган ҳам, банкдан ақча олиб келадиган ва тарқатадиган ҳам ўзим. Хуллас, пулнинг нишоби ўзимда. Станцияда ўзим хон, кўланкам майдон. Ниманки иш қилсам қилабераман. Мана ҳамёнда (чўнтагига уриб қўяди у) ҳамиша жарақ-жарақ муллажиринг. Маишат жойида...»

Бу жумлалар газетамизнинг шу йил 23 январь сонида босилган «Нега сурат бўлиб қолди?» сарлавҳали фельетондан келтирилди. Фельетонда Салор дистанциясининг бош йўл мастери Л. Н. Гюнсбург ҳар хил сохта ҳужжатлар ясаб, давлат пулини ўғирлагани, қўл остида ишлаётган ишчилар ҳақига кўз олайтираётгани очиб ташланган эди.

Шу ҳақда Ўзбекистон ССР жамоат тартибини сақлаш министрлигига қарашли темир йўл милициясининг тергов бўлими бошлиғи ўртоқ А. Аҳмадхўжаевдан жавоб олдик. Унда айтилишича, фельетонда келтирилган фактлар тасдиқланган ва Гюнсбург жиноий жавобгарликка тортилган.

ЖАМОАТ ЧОРВАЧИЛИГИ ЯНАДА РИВОЖЛАНСИН

Партия ва ҳукуматимиз қишлоқ хўжалигининг барча тармоқлари қатори чорвачиликни ҳам кескин даражада юксалтириш, аҳолининг гўшт, сут ва тухумга бўлган эҳтиёжини тўла қондириш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилиб келмоқдалар.

Куни-кеча бўлиб ўтган область чорвадорларининг кенгашида съезд Директиваларида кўрсатиб ўтилганидек колхоз-совхозларга ветеринария хизмати кўрсатишни яхшилаш масалалари муҳокама қилинди.

Докладчи — область ветеринария бўлимининг бошлиғи ўртоқ **Ҳошимов** айтдики, кейинги йилларда ветеринария мутахассислари чорвадорлар ва фан ходимлари билан ҳамкорликда ишлаб, чорва маҳсулдорлигини ошириш, молларни соғлом сақлаш ва ҳар хил юқумли касалликларни бутунлай йўқотишга муваффақ бўлдилар. Ҳозирги пайтда областимизда қўй ва эчкиларнинг чечак, чўчқаларнинг ўлат, қишлоқ хўжалиги жониворларининг қўтир касалликлари бутунлай йўқотилди.

Лекин биз чорвачилик маҳсулдорлигини янада оширишнинг янги-янги резервларини қидириб топишимиз зарур. Гельминтоз касалликларига қарши кураш чорвачиликни ривожлантириш, моллар туёғини сақлаб қолиш ва уларнинг маҳсулдорлигини оширишнинг энг катта резервларидан биридир. Кўрилаётган бир қанча тадбирларга қарамасдан, гельминтозлар чорвачиликка сезиларли даражада зиён етказмоқда. Айниқса қўй-эчкилар, чўчқалар ва паррандалар бундай касалликларга кўпроқ чалинмоқдалар.

Гельминтозларга қарши курашга давлат ветеринария шохобчаларининг, колхоз ва совхозларнинг барча зооветеринария мутахассислари сафарбар этилиши лозим. Гельминтозларга қарши кураш планли равишда, илмий асосда, моллар организмидаги ва ташқи муҳитдаги касаллик тарқатувчи элементларни батамом йўқотишни кўзда тутган ҳолда ўтказилиши зарур. Отарларда ҳар қандай сабабларга кўра, айниқса ценуроз касаллигига кўра қўй, эчкиларни сўйиш қатъиян ман этилиши лозим. Ҳар бир хўжаликда, аҳоли яшайдиган пунктда мол сўядиган махсус майдончалар ташкил этилса яхши бўлади.

Кенгашда ветеринария фанлари доктори ўртоқ **Э. Эргашев** сўзга чиқиб, областимиз чорвадорларига бир қанча маслаҳатлар берди.

— Шу соҳада иш олиб бораётган олим, мутахассисларнинг ҳисоб-китобларига қараганда гельминтоз касалликлари туфайли ҳар бир хўжалик йилига кам деганда 50 минг сўмлик зарар кўрар экан, — деди у, — шундай экан, бундай касалликларни бутун чоралар билан йўқотмоқ керак.

Итлар чорва моллари орасида кўп касаллик тарқатади. Бир итдан 43 касаллик юқиши мумкин. Шундай экан итлар туфайли хўжалик каттагина зиён кўради. Самарқанд, Сирдарё областларининг чорвадорлари яйловларда итсиз зоналарни ташкил этишга жиддий эътибор бермоқдалар. Тошкентлик чорвадорлар ҳам шундай қилсалар яхши бўлар эди. Бунинг учун имконият мавжуд. Масалан Келес массивини итсиз зонага айлантириш мумкин.

Итларни дегельминтизация қилишга алоҳида эътибор бермоқ керак. Ҳар бир зоотехник ўз хўжалигининг шарт-шароитларини ҳисобга олган ҳолда дегельминтизация муддатларини аниқ белгилаши лозим. Ит тутадиган бригадаларнинг ишини яхшилаш керак. Кўпчилик бригадалар жуда қониқарсиз ишлаяпти. Масалан Оржоникидзе районида махсус ит тутиш бригадаси бор. Лекин унинг иши ниҳоятда қониқарсиз.

Кенгаш қатнашчилари чорва молларининг гельминтоз касалликларига қарши курашда кескин бурилиш ясамоқ учун зарур тадбирларни белгиладилар.

Шунингдек кенгашда қўзилатиш мавсуми қандай ўтаётганлиги масаласи ҳам муҳокама қилинди. Бу ҳақда область қишлоқ хўжалиги бошқармаси бошлиғининг ўринбосари ўртоқ **И. В. Ажинов** ахборот берди. Ҳозирга қадар область бўйича 130 мингтадан ортиқ қўзи олинди. Ҳар юз бош совлиққа ўрта ҳисобда 71 тадан қўзи тўғри келмоқда. Мажбуриятдаги 87 тадан қўзи олишга эришиш учун ҳали жуда кўп иш қилиниши керак.

Юқори Чирчиқ районидаги «Коммуна», Оржоникидзе районидаги Карл Маркс номли, «Қизил Ўзбекистон», Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли, «Северний маяк» колхозларида қўзилатиш мавсуми намунали ўтказилмоқда. Лекин кўпчилик хўжаликларда бу иш қониқарли ташкил этилмаган «Ташсадвинсовхоз» трестига қарашли хўжаликларда салкам 30 минг бош совлиқдан ҳозиргача атиги 14 мингта қўзи олинди. 14-«Хўжакент» совхозида (директори ўртоқ Аҳмедов) ҳар 100 бош совлиқдан атиги 24 тадан қўзи олинганлигини қандай баҳолаш мумкин?

Кенгашда Оржоникидзе район қишлоқ хўжалиги бошқармасининг бошлиғи **И. Юнусов,** Ўрта Чирчиқ районининг бош ветеринария врачи **Пак,** Калинин районидаги Охунбобоев номли совхоз директори **С. Раҳматуллаев** ва бошқа ўртоқлар сўзга чиқиб, жамоат чорвачилигини ривожлантириш учун қандай ишларни амалга ошираётганликлари тўғрисида гапирдилар, мавжуд камчиликларни қисқа вақт ичида батамом тугатишга сўз бердилар.

Кенгашда Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг секретари ўртоқ **Н. М. Матчонов** иштирок этди ва нутқ сўзлади.

БИЗНИНГ КАЛЕНДАРЬ

МАРД КУРАШЧИ

...1887 йил 20 май тонги. Шлиссельбург қалъасида Россиянинг беш мард фарзанди қатл қилинди. Улар орасида 21 ёшлик Александр Ульянов ҳам бор эди.

В. И. Лениннинг акаси Александр бундан роса юз йил муқаддам Нижний Новгородда туғилди. Ульяновлар оиласининг ҳамма фарзандлари сингари у ҳам болалигидаёқ тиришқоқлиги, дадил сўзлилиги ва ақллилиги билан атрофидагиларни ҳайратга соларди. Гимназияда ҳам унинг обрўси шунчалик зўр эдики, у ўқиган синф «Ульянов синфи» деб ном олган эди. 1883 йили Ульянов гимназияни олтин медаль билан битирди.

Шу йилнёқ Александр Петербург университети физика-математика факультетининг табииёт бўлимига ўқишга кирди. Тез орада университет студентлари орасида обрў қозонди. Унинг зоология ва химия соҳасидаги илмий ишлари Россиянинг таниқли олимлари томонидан юксак баҳоланди. Александр Ульяновни албатта профессор бўлади, деб умид қилишарди.

Лекин Россиядаги чиркин тузумга, ҳар қандай эркинликни бўғиб ташлайдиган ёвуз муҳитга қарши кураш йўллари Александрнинг бутун фикр-зикрини қамраб олган эди. Ўша вақтнинг энг софдил ва революцион фикрдаги кишиларни курашга, уларни бўғиб турган самодержавие занжирларини бироз бўлса ҳам заифлаштиришга интилар эдилар. Бундай кишиларни ҳатто ўлим хавфи ҳам қўрқита олмасди. Александр Ульянов ана шундай кишилардан эди.

У 1886 йилда «Союз землячеств» советига сайланади ва дўстлари билан Петербургнинг қатор районларида ишчи тўгаракларини тузишга киришади. Тўгаракларда кўпроқ сиёсий иқтисод масалалари ўрганилар, К. Маркс ва Ф. Энгельснинг асарлари мутолаа қилинарди.

А. Ульянов Добролюбов вафотининг 25 йиллиги хотирасига бағишлаб ўтказилган ёшлар намойишининг ташкилотчиларидан бири бўлди.

1886 йил охирида Петербургда махсус группа тузилди. Народоволецлар партиясининг мазкур фракциясини ташкил қилишда А. Ульянов муҳим роль ўйнади. У мазкур фракция программа лойиҳасининг автори эди.

1887 йил 1 мартда подшо Александр III га суиқасдга тайёргарлик кўрилаётган вақтда группа аъзолари қамоққа олинади. Бир ой ўтгач А. Ульянов онаси билан қамоқда учрашишга муваффақ бўлади.

15 апрель куни бутун группа устидан суд бошланади. Алексaндр Ульянов судда ўзини ғоят мард тутади. У судда сиёсий нутқ билан чиқиш мақсадида ўзини ҳимоя қилишдан воз кечди ва дўстларига қўйилган айбнинг кўп қисмини ўз бўйнига олди. Бу билан у бошқаларни ҳимоя қилди ва студент ўртоғи И. Д. Лукашевични ўлимдан қутқариб қолди. Александрнинг судда қилган оташин нутқи эса бутун самодержавие тузумига қарши зўр айбнома эди.

20 майда А. Ульянов ёш дўстлари П. Я. Шевирев, В. Д. Генералов, В. С. Осипанов ва П. И. Андреюшкинлар билан бирга қатл қилинди.

17 ёшга кирган Володя Ульяновга қадрдон ва севимли акасининг ҳалок этилиши катта таъсир кўрсатди. Опаси Анна Ильиничнанинг хотирлашича, бу бахтсизлик Владимир Ильичга катта таъсир қилди, уни чиниқтирди, революциянинг бориши мумкин бўлган йўллар ҳақида жиддийроқ ўйлашга мажбур қилди. У, акаси борган кураш йўли ҳақида йўқ, биз бошқа йўлдан борамиз, бундай йўл билан бормаслик керак, деб қатъий айтди. Александр Ульяновнинг ўзи ҳам ғоявий жиҳатдан народоволецлардан марксизм томон бормоқда эди.

А. И. Ульянова - Елизарова айтганидек, Александр Ильич қаҳрамонлардек ҳалок бўлди ва унинг қони укаси Владимирнинг йўлини революцион аланга зарҳали билан ёритди.

Александр Ульяновнинг порлоқ сиймоси хотирамизда абадий яшайди.

Тошкент телевидение студияси томошабинларга Парда Турсуннинг «Ўқитувчи» романи асосида ишланган спектаклнинг иккинчи қисмини кўрсатди. Спектакль Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллигига бағишланган. Суратда: спектаклдан кўриниш.

В. Лейзерович фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

БУЮК РЕВОЛЮЦИОН — ДЕМОКРАТ

Микаэл Лазаревич Налбандян — ажойиб арман философи, публицист, шоир, адабий танқидчи ва зўр назариётчи эди. Бугун унинг вафотига 100 йил тўлди.

1829 йилда темирчи оиласида туғилган М. Л. Налбандян Епархиал бошқармасининг секретари бўлиб ишлаётган вақтидаёқ деҳқонлар ҳаёти билан яқиндан танишди. У даврда мамлакат ҳаётида руҳонийлар реакцияси авж олган эди. Ёш Налбандян деҳқонлар манфаатини ёқлаб, реакцияга қарши чиқди. Шу даврдан бошлаб, руҳонийлар Налбандянни қувғин остига оладилар. Улар Кавказ ҳукмдорига мурожаат қилиб, уни қамашни сўрашади.

Ҳаёти хавф остида қолган Налбандян 1853 йили Москвага кўчиб келади. Лекин бу ерда ҳам руҳонийлар тинч қўймайдилар. Уни янги арман тилини ташвиқот қилишда айблаб, қаматишга эришадилар. Қўйилган айб тасдиқланмагач у тезда қамоқдан озод қилинади.

Налбандян Москва университети медицина факультетига эркин тингловчи бўлиб киради. У табиий ва гуманитар фанларни ўрганди ва тез вақт ичида тарих, философия, адабиёт, иқтисод ва табиий, илмий билимлар бўйича кенг маълумотга эга бўлди. Кейинчалиқ, Петербург университетида шарқ филологияси бўйича фан кандидати унвони учун муваффақиятли имтиҳон топширади.

Москвада у зўр қизиқиш билан XVII ва XVIII аср француз маърифатчилари ва утопик-социалистларининг ғояларини чуқур эгаллайди, немис классик философиясини, Гегель ва Фейербах асарларини ўрганади. Налбандян материалистик дунёқарашининг таркиб топишида илғор рус революцион-демократлари ижобий роль ўйнайди.

Налбандян 1860 йили Арманистонга келиб, арман халқининг оғир ва мусибатли ҳаётини кўради. Бу эса ундаги революцион-демократик дунёқарашларни янада мустаҳкамлайди. 1861 йили Нахичеван арман общинасининг топшириғидан фойдаланган Налбандян Европа орқали Ҳиндистонга сафар қилади. Деярли уч йил мобайнида у чет элдаги арман колонияларига боради. Варшава, Вена, Берлин, Гамбург, Париж, Лондон, Брюссель, Константинополь, Калькутта ва бошқа шаҳарларни кўради, Европадаги революцион ҳаракатнинг бориши билан қизиқади, у ердаги таниқли революционерлар билан танишади ва алоқа боғлайди. Константинополда эканлигида арманча журнал — «Мегу» атрофида революцион-демократик группа — «Ёшлар партияси»ни тузди. Шу билан бирга, Налбандян чет элда эмиграциядаги Герцен, Огарёв, Гарибальди, Бакунин ва Мадзини билан танишади. Улар билан алоқалар ўрнатиб, арман-миллий озодлик ҳаракатига бошчилик қила бошлайди.

Налбандян илм-фан ва санъатнинг барча соҳаларида, жумладан философия, эстетика бўйича илғор материалистик ғояларни жанговарлик билан ҳимоя қилди. У арман адабиётига катта таъсир кўрсатдики, уни ўз халқининг Белинскийси ва Чернишевскийси деб аташ мумкин. Ўтган аср иккинчи ярмидан сўнгги даврдаги бутун илғор арман адабиёти унинг ғоявий таъсири остида ривожланди.

1862 йили Чернишевский, Серно-Соловьевич ва бошқа революционер-демократлар билан бир вақтда чор ҳукумати Налбандянни Петропавловский қалъасига қамайди. Сенат комиссияси Налбандянни «Лондон пропагандистлари», яъни Герцен ва Огарёв билан алоқа ўрнатганлиги, таъқиқланган журнал «Колокол»ни тарқатишда, Россиянинг жанубида, арманлар орасида ҳукуматга қарши қаратилган ҳаракатни уюштиришда айблайди. Налбандян ўзининг дунёга машҳур бўлган «Гегель ва унинг даври» ва «Миллий тушкунлик» каби асарларини ана шу даврда яратади. Чор ҳукумати турмада ҳам тиниб-тинчимаган оташ қалб Налбандянни Петропавловский қалъасидан Камишин шаҳрига сургун қилади. Налбандян шу ерда касалликдан 37 ёшида вафот этади.

Шу кунларда совет халқи революционер, файласуф ва йирик арман адиби Налбандян хотирасини ҳурмат билан эсга олмоқда.

М. БЎРИХЎЖАЕВ,

А. САИДАЛИЕВ,

Тошкент политехника институти фалсафа кафедерасининг аспирантлари.

Белоруссия адабиёти ва санъати декадаси олдидан

ҚАНОТ

Аркадий КУЛЕШОВ.

Бахтли ёшлик онларим ўтган
Ул жонажон ўлкамдан кетдим,
«Хайр» демоқчун ўрмон, қирларга
Вақт етганин мен изҳор этдим.
Кўп жойгача мен билан борди
Она юртим қир-ўтлоқлари,
Ёш турнани илк бор учишга
Кузатгандай парвоз чоқлари.
Деразалар нури изимдан
Қараб қолди нотинч, милтиллаб.
Мен йўл олдим ёруғ дунёга,
Ва номаълум йўлга қадамлаб.
Ер шивирлаб деди:
— Учавер,
Сен ниҳолим, навқиронимсан!
Ким билади йўлингда қанча
Синовларга сен дуч келарсан.
Меҳнат билан жанглардаги қон
Борар бирга, борар ёнма-ён...
Учгин! Ортга йўл йўқ, жонажон
Сиренларга қайтмайсан бу он.
Уйни ошно этган амалга
Юксаклинда нафас олдим шод,
Олис йўлга, баланд парвозга,
Ёшлик берди менга зўр қанот.
Урушнинг чўнг заҳматларида,
Қалб бардошим ўтда тобланди,
Ут-оташлар ичра қанотим
Ёнса-да у мустаҳкамланди.
Утиш мумкин бўлмаган жойдан
Мен эмаклаб, лой кечиб ўтдим...
Ачинмайман, Ўнлаб душманим
Мағлуб бўлди, мен зафар кутдим.
Жанг ерида мени қум билан,
Тупроқ билан кўмганда агар,
У чоқда ҳам қанотимни мен
Йиғиб олмас эдим муқаррар.
Истар эдим янги синовни,
Бўлса агар бардош берардим,
Гарчи қийин қайта тирилмоқ,
Илк тонг нурин кўрмоқ истардим.
Мен қўзғалиб одамларни мен
Заҳ ер билан чўчитмас эдим,
Урмон ичра оққан сув билан,
Мен юзимни ювган бўлардим.
Яна олға интилиб, елдай,
Кўксимга ул берар куч-ҳаёт...
Йўлга дадил юр, йўлга, йўлга!
Шу-чун менга берилган қанот!

1945 йил.

Русчадан Назармат таржимаси.

ЙИЛ БЎЙИ

Эди ОГНЕЦВЕТ.

Қишга тортиқ олиб келар
сентябрь
Ёз эркалар
баҳор боласин.
Мен истардим,
шоир йил бўйи
Тинмай меҳнат қилиб толмасин:
Ниҳол эксин,
терсин ғиштга ғишт,
Тин олмасин ва бўлсин ростгўй,
Ва албатта ҳар кунини у
Нишонласин қилиб катта тўй.

Русчадан Гулчеҳра ЖЎРАЕВА таржимаси.

ФУТБОЛ

ЧЕМПИОН БИЛАН ДУРАНГ

Ўтган якшанба куни мамлакатнинг 9 та шаҳри қатори Тошкентда ҳам СССР 28-чемпионати мусобақалари бошланди. Бу кунни ишқибозлар ҳам, футболчилар ҳам орзиқиб кутган эдилар. Ўйин бошланишидан анча илгариёқ «Пахтакор» стадионини лиқ тўлдирган томошабинлар СССР чемпионлари — Шаповаленко, Андреюк, Шустиков, Сараев, Ленев, Марушко, Михайлов, Стрельцов, Шчербаков, Бреднев ва Сергеевлар ҳамда майдон эгалари — Пшеничников, Зокиров, Шарипов, Науменко, Суюнов, Мухин, Казаков, Тожиров, Раҳматуллаев, Солохо ва Иброҳимовларни қизғин кутиб олишди. Ишқибозлар лола сайлига чиқиб махсус олиб келган қучоқ-қучоқ гулларини уларга ҳадя этишади. Совет Иттифоқининг тантанавор гимни садолари остида команда капитанлари Эдуард Стрельцов ва Мақсуд Шарипов чемпионат байроғини кўтарадилар.

Бутуниттифоқ категорияли судья А. Зверев ҳуштаги билан тўп ўйинга туширилади. Торпедочилар составида учта етакчи ўйинчи йўқ эди. Лекин «Пахтакор» ҳам рақибларига ўхшаш аҳволда қолган эди. Ўйиндан бир кун аввал ҳужумчи Г. Красницкийнинг биринчиликнинг иккита мусобақасида қатнашишдан маҳрум этилганлиги маълум бўлди. В. Бектошев СССР ёшлар терма командаси составида бўлса, Э. Абдураимов ҳали батамом соғайиб кетмаган эди. Бу ҳол командамизни ҳужумдан кўра ҳимояга кўпроқ эътибор бериш тактикасини танлашга мажбур қилди. Ҳужумда эса фақат уч киши — Раҳматуллаев, Казаков ва Иброҳимовлар қолди. Бундан фойдаланган меҳмонлар ташаббусни қўлга олдилар. 29-минутда меҳмонлар марказий ҳужумчиси Шчербаков 4-5 метрлардан тепган тўпни Пшеничников ушлаб олди. Шундан кейин Михайлов урган штраф тўпини ҳам тошкентликлар дарвозабони маҳорат кўрсатиб бурчакка чиқариб юбора олди. Аммо 43-минутда ҳимоячиларимиз эътиборидан четда қолган Михайлов тўпни дарвозага киритади. Бу мавсумнинг биринчи тўпи эди.

Пахтакорчилар танаффусдан кейингина ўзларини унглаб олдилар. Айниқса, Иброҳимов ўрнига Абдураимов майдонга тушгач, ўйин анча жонланди. У гарчи бутун куч билан ўйнолмаса ҳам, маҳорати иш берди. Абдураимов бурчакдан чиройли тепган тўпни Казаков 69-минутда «Торпедо» дарвозасига киритди. Ҳисоб 1:1 Бу натижа ўйин охиригача ўзгармади.

Дуранг. Дуранг бўлганда ҳам чемпион билан. Бу дуранг шунинг учун ҳам фахрлики, у «Пахтакор»нинг ҳали синалмаган ёшлари қандай имкониятларга эга эканлигини кўрсатди. В. Казаков тўп автори бўлган бўлса, марказий ҳужумчи вазифасини яхши ўтаб, меҳмонлар ҳимоясини жуда кўп таҳликага солган Ҳ. Раҳматуллаев Ўзбекистон комсомоли Марказий Комитети таъсис этган махсус мукофотни олди.

* * *

Шу куни бўлган учта ўйинда ҳисоб очилмади: «Қайрат» — ЦСКА, «Нефтяник» (Боку) — «Динамо» (Минск), «Арарат» — «Крилья Советов» матчларида томошабинлар битта ҳам урилган тўпни кўрмадилар. Тбилиси динамочилари москвалик клубдошларини 2:0 ҳисобида енгдилар. «Шахтёр» (Донецк) эса ўз майдонида шу ҳисоб билан Ростов армиячиларидан енгилди. Киев динамочилари мавсумни катта ғалаба билан бошладилар. Улар «Зенит» дарвозасига тўртта жавобсиз тўп киритдилар. «Черноморец» Москва темирйўлчиларини 1:0 ҳисобида енгди. Москва командалари ичида фақат «Спартак»кина ғалабага эришди. У Кутаисида маҳаллий «Торпедо» командасини 3:1 ҳисобида мағлубиятга учратди.

С. МУСАЕВ.

«Б» КЛАССИДА

«Б»классида мамлакат биринчилиги учун курашаётган областимиз футбол коллективлари мусобақаларни муваффақиятли бошладилар. «Свердлов» колхоз командаси Олма-ота уйсозлик комбинати футболчиларини 1:0 ҳисобида, Чирчиқнинг «Химик» коллективи эса Чоржўй шаҳрининг «Захмат» командасини 4:1 ҳисобида енгди.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

МАМЛАКАТЛАР ВА ҚИТЪАЛАРДА

МАЪЛУМОТЛАР МАҚОЛАЛАР ВОҚЕАЛАР

ИЛҲОМ МАНБАИ

КПСС XXIII СЪЕЗДИ ҲАҚИДА ЧЕТ ЭЛЛАРДА БАЁН ҚИЛИНГАН ФИКРЛАР

СОФИЯ. «Работническо дело» газетаси ўзининг бош мақоласида КПССнинг XXIII съезди Совет Иттифоқидаги коммунистик қурилишни ва ҳозирги халқаро аҳволни чуқур марксча-ленинча анализ қилиб берди, деб ёзади.

Улуғ Ленин партияси, дейилади сўнгра бош мақолада, коммунистик ҳаракат сафларини мустаҳкамлашни ўзининг биринчи даражали бурчи деб ҳисоблаётганлигини съездда яққол кўрсатди. Бу позицияни 86 қардош партиянинг шу съездда ҳозир бўлган вакиллари ҳеч сўзсиз қўллаб-қувватладилар. Марксизм-ленинизм принципларига, 1957 йилги Декларацияга ва 1960 йилги Баёнотга асосланган платформа яна бир марта таъкидланди.

КПСС Марказий Комитетининг ҳисобот докладида жаҳон сиёсатининг энг муҳим масалаларини халқлар манфаати ва тинчлик иши манфаатларини кўзлаб ҳал қилиш программаси айтиб берилди. АҚШнинг Вьетнамдаги агрессияси ҳусусида XXIII съезднинг баёноти шу жиҳатдан қараганда жуда муҳим ҳужжатдир.

Болгар коммунистлари, барча меҳнаткашлар, дейилади мақоланинг охирида, КПСС XXIII съездининг қарорларини қизғин табриклайдилар. Ҳозир мамлакат Болгария Коммунистик партиясининг IX съездига ҳозирланмоқда. Ҳамма жойда съезд шарафига оммавий меҳнат мусобақаси авж олмоқда. Бутун болгар халқи мана шу буюк воқеа сари комил ишонч билан бормоқда, чунки унинг йўлини ленинчи Совет Иттифоқи Коммунистик партияси съездининг идеялари ва қарорлари ёритиб турибди.

ПРАГА. «Руде право» газетаси ўзининг бош мақоласида, КПСС XXIII съездининг қарорлари Совет Иттифоқининг иқтисодий қудратини ривожлантириш, шу тариқа бутун жаҳон социалистик системасининг ҳам иқтисодий қудратини ривожлантириш йўлларидаги янги буюк марраларни белгилаб берди, деб ёзади. Ленин партиясининг XXIII съезди, дейилади газетанинг мақоласида, янги беш йиллик вазифаларини ва КПСС фаолиятини ҳам, шунингдек халқаро вазият масалаларини ва жаҳон коммунистик ҳаракатдаги аҳволни ҳам чуқур ва ишчанлик билан муҳокама қилиш белгиси остида ўтди.

Съезд ишининг бутун бориши, дейилади сўнгра «Руде право» газетасининг мақоласида, халқаро коммунистик ҳаракатни жипслаштиришга бўлаётган қатъий интилишни яққол кўрсатди.

Сўнгра газета бундай деб ёзади: Чехословакиянинг барча меҳнаткашлари СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг беш йиллик планига доир XXIII съезд Директиваларини ниҳоят даражада қизиқиб ўрганмоқдалар. Совет беш йиллигининг асосий иқтисодий вазифаси Чехословакия коммунистлари бир неча ҳафтадан кейин Чехословакия Компартиясининг навбатдаги XIII съездида муҳокама қиладиган вазифаларга ўхшайди.

Энг илғор ва қудратли социалистик давлат бўлган Совет Иттифоқининг иқтисодий ривожланиши, унинг саноат ва мудофаа имкониятлари кучайтирилиши, дейилади «Руде право» мақоласининг охирида, тинчлик кучлари билан агрессия кучлари ўртасидаги нисбатга ҳал қилувчи таъсир ўтказади. Совет беш йиллиги — тинчлик беш йиллигидир. Чехословакия Коммунистик партияси ва барча меҳнаткашлар Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXIII съездининг қарорларини табрикламоқдалар.

БЕРЛИН. Германия Демократик Республикасининг матбуоти КПСС XXIII съездининг якунларини шарҳлашни давом эттирмоқда. «Нойес дойчланд» газетаси съездда қабул қилинган ҳужжатларни қардош партиялар вакилларининг 1957 ва 1960 йиллардаги Москва кенгашлари қарорларига мос бўлиб тушган программа бўлди, демоқда. «Бу программа, дейилади газетанинг бош мақоласида, қуролсизланишга ва халқаро кескинликни юмшатишга, тинч-тотув яшашга ва халқларнинг миллий озодлик курашини қувватлашга қаратилган программадир. Бизнинг партиямиз, деб таъкидлайди «Нойес дойчланд» газетаси, халқаро коммунистик ҳамкорликни мустаҳкамлашга сабр ва матонат билан интилаётган КПСС томонида қатъий турибди.

БУДАПЕШТ. «Непсабадшаг» газетасининг бош мақоласида бундай дейилади: Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXIII съезди совет халқининг экономикасини, фани, техникаси, маданияти ва фаровонлигини ривожлантиришнинг, социалистик ватанни ва барча социалистик мамлакатларни ҳимоя қилишнинг кенг программасини ишлаб чиқди. Съезд совет кишиларининг пролетар интернационализм ҳисларини, улар революцион миллий озодлик ҳаракатига, жаҳондаги барча меҳнаткашларнинг яхши турмуш учун, ўз ҳуқуқлари ва эркинликлари учун олиб бораётган курашига кўмаклашишга чексиз тайёр эканликларини яққол ифодалаб берди.

СОВЕТ ЖУРНАЛИСТЛАРИ ВАТАНИГА ЖЎНАБ КЕТДИ

РАБОТ. 9 апрель. (ТАСС). СССР Журналистлар Союзи правлениесининг секретари З. И. Есенбоев бошчилигида Совет журналистларининг бу ерда расмий визит билан 1 апрелдан бери меҳмон бўлиб турган делегацияси бугун Ватанига жўнаб кетди. Совет журналистлари Марокашда бўлган вақтларида Марокашнинг Муҳаммад, Сафи, Марокаш, Фос ва Мақнес шаҳарларини бориб кўрдилар, бир қанча саноат корхоналарида бўлдилар, Бенимиллалдаги ирригация иншоотларини кўздан кечирдилар.

Кеча Совет делегацияси «Алолам» газетасининг директори Ғалаб билан учрашди. Айни вақтда Марокаш матбуоти миллий касаба союзининг Бош секретари ҳам бўлган Ғалаб суҳбат вақтида «Алолам» редакциясининг иши тўғрисида, шунингдек Марокаш матбуоти миллий касаба союзининг фаолияти ҳақида гапириб берди.

Кеча кечқурун Марокаш информация министри М. Бенжеллун Совет журналистлари делегацияси шарафига қабул маросими ўтказди. Қабул маросимида ташқи ишлар министрлигининг масъул ходимлари, СССРнинг Марокашдаги элчиси Л. Ф. Паламарчук ва бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

Қабул маросими самимийлик ва бемалоллик вазиятида ўтди.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

12 АПРЕЛДА

Бугун — космонавтика куни

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 18.00 — Салом, коинот! (Мактаб ўқувчилари учун), 19.00 — Телевизион янгиликлар, 19.15 — Космос сари йўл (адабий эшиттириш), 20.15 — Моҳир созанда А. Одилов.

Рус тилида: 20.55 — Телевизион янгиликлар, 21.10 — Александр Ульянов (ҳужжатли фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.10 — Ялқов қиз ҳақида эртак (кичкинтойлар учун), 18.35 — Тошкент янгиликлари, 18.45 — Здоровье (илмий-оммабоп программа) 19.40 — Осмон чорлайди (бадиий фильм).

Ўзбек тилида: 20.55 — Космосни забт этиш давом этади, 21.20 — Тошкент янгиликлари, 21.35 — Классик куйлар.

ТЕАТР

НАВОИИ НОМЛИ ТЕАТРДА — 12/IV да Травиата, 13/IV да Боғчасарой фонтани.

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 12/IV да Мирзо Улуғбек, 13/IV да Сўнгги нусхалар.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 12/IV да Қари қиз, 13/IV да Равшан ва Зулхумор.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Қишки мавсумнинг ёпилиши олдидан-12, 13, 14, 16, 17/IV да «Лўлилар» аттракционининг хайрлашуви гастроли.

КИНО

Ўша тунги бўса — САНЪАТ САРОЙИ, «ЎЗБЕКИСТОН», «ИСКРА» (кундуз ва кечқурун).

Денгиз болалари — НАВОИИ номли, «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10, кундуз 12, кеч 6 ва 8 да).

Ева ухламоқчи — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 2, 4 ва кеч 9-45 минутда).

Текширилди, миналар йўқ — НАВОИИ номли (кундуз соат 1 ярим ва 5 да).

ЭСТРАДА ТЕАТРИДА
12, 13 апрелда
ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ ВА ЭСТРАДА АРТИСТЛАРИНИНГ
концертлари

Концертда: Қувондиқ Искандаров, Исҳоқ Катаев, Ойхон Ёқубова, Роҳатой Маннонова, Саида Толибохунова, Мунаввар Акромова, Отажон Ражабов ва ўзбек халқ чолғу ансамбли қатнашади.

Концерт кеч соат 8 да бошланади. Билетлар Эстрада театри кассасида ва район кассаларида сотилади.

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

1966 йил 21 апрель кундуз соат 1 да, Тошкент қишлоқ хўжалик институтининг бирлашган илмий совети мажлисида (Киров кўчаси, 22-уй, 16-аудитория).

П. П. Олейник — қишлоқ хўжалик фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун: «Марказий қоратупроқ полосасининг жануби-шарқида экиш учун қандли жўхори сортини танлаш ва уни ўстиришнинг баъзи методларини ўрганиш» деган темада.

Диссертация билан институт кутубхонасида танишиш мумкин (Киров кўчаси, 22-уй).

1966 йил 21 апрель кундуз соат 2 да. В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университети ҳузуридаги биология фанлари юзасидан илмий даражалар бериш бўйича бирлашган илмий совет мажлисида (Карл Маркс кўчаси, 35-уй, 133-аудитория) биология фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун

В. Сайфиддинова: «Типик бўз тупроқли ҳайдалган ва ҳайдалиб қолдирилган лалмикор ерларда ўсимлик қопламининг алмашинувчи, сув ва озиқланиш режими» деган темада.

Е. И. Киньшакова: «Туркманистонда ғалла нематодлари ва уларга қарши кураш чоралари» деган темада.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Кинематография давлат комитетининг ихтисослаштирилган
АВТОБАЗАСИ ТУГАТИЛАДИ

Даъволар 19/IV гача қабул қилинади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Чилонзор кўчаси, 1-уй. Телефон 7-10-85.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентского обкома, горкома КП Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — В35212, Редактор ўринбосарлари — В35885, В36232, Масъул секретарь — В34808. Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари — В31936. Партия турмуши — В35811, Саноат, транспорт ва қурилиш, ахборот ва спорт бўлимлари — В33786. Қишлоқ хўжалиги, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — В39050. Совет ишлари, маиший ва шаҳар хўжалиги бўлими — В38761. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — В34048. Эълонлар бўлими — В38142. Коммутатор — В30249 дан В30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Р. 07678. ИНДЕКС 64969. Г. 1094.